

T.C.
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZİN ADI:
**ORFF ÇALGILARININ ANASINIFI
ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN RİTİM
BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

TEZİN TÜRÜ:
TEZLİ YÜKSEK LİSANS

ANABİLİM DALI:
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI

TEZİ HAZIRLAYAN:
ELİF ALEV SANDIKCI

ADIYAMAN / 2017

**ORFF ÇALGILARININ ANASINIFI ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN RİTİM
BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

Elif Alev SANDIKCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ**

**Adıyaman
Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ocak, 2017**

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ danışmanlığında, Elif Alev SANDIKÇI tarafından hazırlanan "ORF ÇALGILARININ ANASINIFI ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN RİTİM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ" başlıklı çalışma 22.09.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi : Doç. Dr. İsmail İmrik

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Eren BAŞ

İmza:

Prof. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK
24/09/2017

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Orff Çalgılarının Anasınıfı Çağındaki Çocukların Ritim Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerindeki Etkisi" başlıklı çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

03.10.2013
1994

Elif Alev SANDIKCI

ÖZET

ORFF ÇALGILARININ ANASINIFI ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN RİTİM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Elif Alev SANDIKCI

Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ocak 2017

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

Orff yöntemi, 5 ve 6 yaş sınırından itibaren çocuklarda ritim becerilerini geliştirmeye yönelik bir eğitimidir. Bu yöntemle amaçlanan çocuklar eğlenerek müziği öğrenmeleri, doğaçlamayla birlikte yaratıcılık durumlarının geliştirilmesi, basit ritim çalgılarıyla müziğe eşlik etmeleri, belli bir disiplin altında gruba ait olma duygusunu, mantıksal düşünme ve dil becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır. Okulöncesi dönemde verilen müzik eğitimi ile çocuğun bilişsel duyuşsal ve psikomotor becerileri gelişerek ilköğretim basamağına zemin hazırlamaktadır. 5-6 yaş aralığındaki çocukların kişilik gelişimine katkıda bulunarak kendini daha iyi bir şekilde ifade edebilmesi amacıyla uzman kişiler tarafından uygulanan Orff yöntemini anlattığımız çalışmamız beş bölümden oluşmaktadır.

Çalışmamızın ilk bölümünde literatür taraması yapılarak çocuğun gelişimsel dönemleri, müziğin çocuk üzerindeki etkileri, müzikte aktif öğrenme yaklaşımları ve Orff yöntemi incelenmiştir. Çocuğun gelişimsel dönemleri kişisel gelişimle ilgili temel kuramlardan yola çıkılarak incelenmiş ve çocuk gelişimindeki evreler müzik eğitimi ile ilişkilendirilerek açıklanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre okulöncesinde çocukların gelişim dönemlerine önem verilerek ilgi ve becerilerine göre planlar oluşturulmalı, anasınıfı öğretmenleri çocukların ders içerisindeki etkinliklerde gönüllü ve aktif olmalarını sağlamalıdır. Orff yöntemindeki etkinlikler çocukların yaş, hazırbulunuşluk düzeyleri, olgunlaşma süreçleri dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir. Anasınıfı öğretmenleri derslerinde Orff yöntemini öğretirken basit ritimli kalıplara yer vermeli ve Orff çalgılarından çocukların en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel Dönemler, Aktif Öğrenme Yaklaşımları, Orff Eğitimi ve Orff Çalgıları.

ABSTRACT

THE EFFECT OF MAKING CHILDREN AT THE NURSERY AGE USE ORFF INSTRUMENTS ON DEVELOPING THEIR RHYTHM SKILLS

Elif Alev SANDIKCI

Department of Performing Arts and Music

Adiyaman University Institute of Social Sciences

January 2017

Advisor: Assist. Prof. Barış TOPTAŞ

The Orff method is training for developing the rhythm skills of children starting from the age limit of 5 and 6 years. With this method, it is aimed that children learn music while having fun, develop their creativity status together with improvisation, that they accompany the music with simple rhythm instruments, and develop the sense of belonging to a group under a certain discipline, logical thinking and language skills. With the music education given in the preschool period, the cognitive affective and psychomotor skills of a child develop and provide the basis for the elementary school step. Our study, in which we explained the Orff method that is applied by experts for children in the 5-6-year age range to express themselves better by contributing to their personality development, consist of five sections.

In the first section of our study, the developmental periods of a child, the effects of music on a child, the active learning approaches in music and the Orff method were examined by carrying out a literature review. The developmental periods of a child were examined on the basis of the basic theories related to the personal development and the phases in the child development were explained by associating them with the music education.

According to the results of the study, plans should be created in line with the interests and skills of children in the preschool period by paying attention to their developmental periods, nursery teachers should ensure that children are willing and active in the activities in the class. The activities in the Orff method should be carried out by taking the age, preparedness levels, and maturity processes of children into consideration. Nursery teachers should include simple rhythm patterns while

teaching the Orff method and ensure that children benefit from the Orff instruments in the best way during the classes.

Keywords: Developmental Periods, Active Learning Approaches, Orff Education and Orff instruments.

ÖN SÖZ

Müzik eğitimimin ayrıntılarını öğrenmek ve bu eğitimi en ileriye taşımak için önümde aşmam gereken birçok engel olduğunun farkında olarak, müzik eğitimim başladığım günden bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan başta canım aileme ve can dostum Fatma GÖKTÜRK ve kardeşim C. Gözde SANDIKCI' ya teşekkür ederim. Eğitim hayatım boyunca ilminden faydalandığım insani ve ahlaki değerleri ile de örnek edindiğim, yanlarında çalışmaktan onur duyduğum, tecrübelerinden yararlandığım, lisans dönemim ve yüksek lisans dönemim boyunca bana verdikleri emeklerden dolayı, değerli hocalarım Prof. Kadir KARKIN, Prof. Dr. A. Metin KARKIN, Okt. Ş. Orçun AKGÜN, Piyano öğretmeni Amaç PALA ve danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ' a teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Adıyaman- 2017

Elif Alev SANDIKCI

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ETKİNLİKLER LİSTESİ.....	xiii
RESİMLER LİSTESİ.....	xiv

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş.....	1
1.1. Araştırmanın Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Varsayımlar	2
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Tanımlar.....	3

İKİNCİ BÖLÜM

2. Çocukların Gelişimsel Dönem Özellikleri.....	5
2.1. Gelişimle İlgili Temel Kavram ve Kuramlar	5
2.1.1. Psikanaliz Kuram / Kişilik Kuramı – Sigmund Freud.....	5
2.1.1.1. Psikoseksüel gelişim dönemleri.....	6
2.1.2. Psikososyal Gelişim Kuramı - Erik Erikson	8
2.1.3. Bilişsel Gelişim Kuramı - Jean Piaget.....	10
2.1.4. Çoklu Zekâ Kuramında çocukların müzik yeteneği	11
2.2. Okulöncesi Müzik Eğitiminin Çocuklar Üzerindeki Etkisi.....	12
2.2.1. Okulöncesi eğitimin tarihsel gelişim süreci	12
2.2.2. Okulöncesi çocuklarda müziksel gelişim	13
2.2.3. Okulöncesi dönemde müzik ve müzik sanatının önemi	18
2.3. Müzik Etkinliklerinde Kullanılacak Yöntem ve Teknikler.....	19
2.3.1. Müzik etkinliklerinde kullanılacak müzikli oyunlar.....	19

2.4. Müzik Öğretiminde Kullanılan Aktif Öğrenme Yaklaşımları.....	20
2.4.1. Kodaly öğrenme yöntemi	20
2.4.2. Dalcroze öğrenme yöntemi.....	21
2.4.3. Suzuki öğrenme yöntemi	22
2.5. Carl Orff Yöntemi ve Özellikleri	23
2.5.1. Carl Orff'un hayatı ve yaşadığı dönem	23
2.5.2. Zekâ durumlarına göre Orff yaklaşımı ve özellikleri.....	24
2.5.2.1. Dilsel zekâ	24
2.5.2.2. Matematiksel zekâ.....	25
2.5.2.3. Görsel/ mekânsal zekâ	26
2.5.2.4. İçsel zekâ	27
2.5.2.5. Sosyal zekâ	27
2.5.2.6. Müziksel zekâ	27
2.5.2.7. Bedensel zekâ.....	28
2.6. Orff ve Ritim.....	28
2.6.1. Orff yönteminde kullanılan basit ritim kalıpları.....	31
2.6.1.1. İki vuruşlu tartım.....	32
2.6.1.2. Dört vuruşlu tartım.....	32
2.6.1.3. Üç yarım vuruşlu tartım.....	32
2.6.1.4. Altı yarım vuruşlu tartım	32
2.7. Orff Yöntemi ve Eğitim Süreci.....	33
2.7.1. Orff yaklaşımının bölümleri ve özellikleri.....	37
2.7.1.1. Şarkı söyleme.....	37
2.7.1.2. Çalma ve eşlik etme.....	38
2.7.1.3. Bedensel müzik ve ritim	40
2.7.1.4. Devinme ve dans.....	40
2.7.1.5. Canlandırma	42
2.7.1.6. Müzikal okur–yazarlık	42
2.7.1.7. Ses materyalleri inşa etme	43
2.8. Okulöncesi Dönemde Orff Yöntemi Etkinlikleri.....	43
2.8.1. Tanışma oyunu.....	43
2.8.2. Isınma çalışması	44

2.8.3. Uyum çalışması, güven çalışması.....	44
2.8.4. Esas çalışma.....	45
2.8.5. Dinlendirme.....	45
2.9. Orff Yönteminde Kullanılan Çalgılar	45
2.9.1. Ritim çubukları.....	46
2.9.2. Tefler	47
2.9.3. Kastanyetler	47
2.9.4. Çingiraklar	48
2.9.5. Davullar	48
2.9.6. Ziller.....	49
2.9.7. Marakas	49
2.9.8. Ksilofonlar	50
2.9.9. Darbukalar	50
2.9.10. Çelik üçgenler.....	51
2.9.11. Agogolar.....	51
2.9.12. Çanlar	52
2.9.13. Cabasa.....	52
2.10. Orff Etkinlikleri.....	54

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Yöntem	57
3.1. Araştırmanın Modeli.....	57
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	57
3.3. Verilerin Toplanması	57
3.4. Verilerin Analizi	58
3.4.1. Güvenirlilik analizi	58

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorum.....	60
4.1. Demografik Özellikler.....	60
4.2. Anket İfadelerinin Frekans Dağılımı.....	61
4.3. Sınıfın Müzik Odası veya Köşesinin Olma Durumu	64
4.4. Anasınıfı Öğretmenlerinin Sınıflarında Orff Çalgılarının Bulunup Bulunmama Durumu	65

4.5. Öğretmenin Lisans Döneminde veya Seminerlerdeki Ritim Çalgıları Eğitimi	66
4.6. Öğretmenlerin Lisans Döneminde veya Seminerlerde Eğitim Aldıkları Ritim Çalgıları	66
4.7. Öğretmenlerin Kullandıkları Orff çalgıları.....	68
4.8. Orff Çalgılarından Hangileri Müzik Eğitimi Daha Anlaşılır ve Eğlenceli Hale Getirir?	68
4.9. Ritim çalgıları eğitimi görenlere ilişkin bulgular	69
4.10. Bölümlerine İlişkin Bulgular	71
4.11. Yaşlarına İlişkin Bulgular	72
4.12. Meslekteki Yıllarına İlişkin Bulgular	73
Sonuç, Tartışma ve Öneriler	76
Sonuç ve Tartışma	76
Öneriler	77
EKLER.....	79
EK 1. TEMBEL ÇOCUK.....	79
EK 2. ARMUDU TAŞLAYALIM.....	80
EK 3. KUZU KUZU ME	81
EK 4. YAĞMUR YAĞIYOR	81
EK 5. SAYIŞMA	82
EK 6. ÜŞÜDÜM	83
EK 7. KAR TEYZE	84
EK 8. DOLU AMCA.....	85
EK 9. TAVUS KUŞU	86
EK 10. YAĞMUR ÇOCUK.....	87
EK 11. NİNNİ	88
EK 12. İZİN BELGESİ.....	89
EK 13. ANKET FORMU.....	90
Kaynakça	92
ÖZ GEÇMİŞ.....	98

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1. Güvenirlik Analizi	58
Tablo 2. Demografik Özellikleri Dağılımı.....	60
Tablo 3. Katılımcıların İfadelerin Dağılımı	61
Tablo 4. Sınıfınız Müzik Eğitime İlişkin Fiziksel Koşulları (Ayrı Uygun Müzik Odası veya Köşesi) Sağlıyor Mu?	64
Tablo 5. Sınıfınızda Orff Çalgıları Bulunup Bulunmama Dağılımı	65
Tablo 6. Lisans Döneminde veya Seminerlerde Hangi Ritim Çalgılarının Eğitimi ..	66
Tablo 7. Lisans Döneminde veya Seminerlerde Eğitimi Gördükleri Ritim Çalgılarının Dağılımı.....	66
Tablo 8. Kullandıkları Orff Çalgılarının Dağılımı.....	68
Tablo 9. Orff Çalgılarından Müzik Eğitimi Daha Anlaşılır ve Eğlenceli Hale Getirir?	68
Tablo 10. Ritim Çalgıları Eğitimi Görenler ve Görmeyenlere İlişkin Mann-Whitney U Testi	69
Tablo 11. Bölümleri Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi	71
Tablo 12. Yaş Grupları Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi.....	72
Tablo 13. Mesleki Deneyimleri Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi.....	73
Tablo 14. Kıdem Yılına Göre Yöntem Kullanma Arasındaki Fark Mann-Whitney U Testi	74

ETKİNLİKLER LİSTESİ

	Sayfa No
Etkinlik 1. Orff Etkinliği Ritim Belleği alışması 1.....	32
Etkinlik 2. Orff Etkinliği Ritim Belleği alışması 2.....	32
Etkinlik 3. Orff Etkinliği Ritim Belleği alışması 3.....	32
Etkinlik 4. Orff Etkinliği Ritim Belleği alışması 4.....	32
Etkinlik 5. şarkı rneği 1	54
Etkinlik 6. şarkı rneği 2	55
Etkinlik 7. şarkı rneği 3	56

RESİMLER LİSTESİ

	Sayfa No
Resim 1. Çocukların Algıladığı Bazı Sesler	16
Resim 2. Carl Orff Okulu.....	23
Resim 3. Çoklu Zekâ Kuramı.....	25
Resim 4. Etkinlik Örneği	39
Resim 5. Etkinlik Örneği	39
Resim 6. Etkinlik Örneği	40
Resim 7. Etkinlik Örneği	41
Resim 8. Ses Materyalleri	43
Resim 9. Ritim Çubuk Seti	47
Resim 10. Tef.....	47
Resim 11. Kastanyet.....	48
Resim 12. Çingirak	48
Resim 13. Davul.....	49
Resim 14. Parmak Zil ve Kemer Zil	49
Resim 15. Marakas ve Yumurta Marakas	50
Resim 16. Ksilofon	50
Resim 17. Darbuka.....	51
Resim 18. Çelik Üçgen	51
Resim 19. Agogo.....	52
Resim 20. Çan Diatonic	52
Resim 21. Cabasa.....	52
Resim 22. Türkiye'deki İlk Orff Eğitim Okulu	53

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Müzik, titreşimlerin anlamlı sesler haline gelmesidir. Belli bir düzen ve uyum içerisinde olan ezgisel bütünlüktür. Herkesin algılayabildiği en güzel dışa vurum ve duygu aktarımıdır. Müzik, her birey için farklı çağrışımlar yaratmaktadır. İnsanlığın varoluşundan günümüze kadar çeşitlilik göstererek gelmektedir. Kendini ifade edebilme yöntemlerinden biri olan müzik; sosyoloji, psikoloji, tıp gibi disiplinlerde de aktif bir şekilde kullanılabilir. Müzik, Anne karnından itibaren kişi için yönlendirici bir unsur olan müzik, çocukların gelişimsel dönemleri incelendiğinde müziğin olumlu etkileri görülmektedir. Müzik, doğuştan gelen bir yetenek olabileceği gibi kalıtım ve çevresel faktörlerle de geliştirilebilmektedir. Her çocukta müzik yeteneği olmayabilir ama her çocuk müziği ve müzik aletleriyle uğraşmayı sever.

Müziğin çocuklar üzerindeki olumlu etkilerini süreçte kalıcı hale getirebilmek için müzikte aktif öğrenme yaklaşımları kullanılmaktadır. Bu yöntem, çocuğun hayatında önemli bir etken teşkil etmektedir. Anasınıfı çağındaki çocuklara müziği eğlenceli ve eğitici hale getirebilmek için uzman kişiler tarafından oyun, drama, şarkı söyleme, tekerleme gibi etkinlik ve faaliyetlerle günlük yaşamlarında eğitim kalıcı hale gelmektedir.

Çocuklara küçük yaşlarda uzman kişiler tarafından verilen eğitimlerle bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri üzerinde olumlu etkiler görülmektedir. Çocukların sosyalleşmelerinde, dil becerilerinde, kendilerini gerçekleştirmelerinde, kalıcı ve gizil öğrenme yaşamları açısından Orff eğitimi büyük önem arz etmektedir. Orff eğitimi çocukları ilköğretim basamağına hazırlamaktadır.

Çocuklara küçük yaşlarda uzman kişiler tarafından verilen eğitimlerle bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri üzerinde olumlu etkiler görülmektedir. Çocukların sosyalleşmelerinde, dil becerilerinde, kendilerini gerçekleştirmelerinde, kalıcı ve gizil öğrenme yaşamları açısından Orff eğitimi büyük önem arz etmektedir. Orff eğitimi çocukları ilköğretim basamağına hazırlamaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Araştırmamızın problem cümlesi “Orff çalgılarının anasınıfı çağındaki çocukların ritim becerilerinin geliştirilmesi üzerindeki etkisi var mıdır? Olarak ifade edilmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Orff genel anlamıyla müzik, hareket ve konuşma/söz öğelerini birleştiren bir müzik eğitimi yaklaşımıdır. Orff yaklaşımı etkinliğini sebebi hedef kitle olarak çocukları almasıdır. Orff, çocukların doğumdan itibaren bütün etkinliklerinde, konuşmasında ve özellikle hareketlerinde doğal olarak hissederek müziğin ritmini, doğaçlamayı ve çocuğun hareketlerini ön plana çıkartmaktadır (Dalkıran, 2011: 280).

Çocuklarının bedenlerini bir ritim çalgısı gibi kullanmaları, doğaçlamalar, ritmik algısının ve yaratıcılığın gelişimi için önemli bir yöntem olan Orff yaklaşımının anlatılacağı bu araştırmanın amacı, çocuklarda gelişimsel dönem kuramlarını, gelişim süreçlerini, müziğin çocuklar üzerindeki etkisini, müzik öğretiminde kullanılan aktif öğrenme yöntemleri, Orff yönteminin ve Orff çalgılarının çocuklar üzerindeki etkisini incelemektedir. Okulöncesi eğitim veren kurumlarda Orff eğitiminin ve Orff çalgılarının araştırılması hakkında nitel ve nicel bir çalışma sunmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Orff yöntemi başta ritim becerileri olmak üzere, süreç içerisinde çocuklarda özgüven, sosyalleşme ve disiplin içerisinde çalışma becerilerinin oluşmasını sağlar. Özellikle okulöncesi dönemde uygulanan Orff yöntemiyle birlikte Orff çalgıları eğitimi çocukların bilişsel, duyuşsal, psikomotor becerilerinin eğitim süreci içerisinde çocuklarda oluşturduğu etkileri ve okulöncesi kurumlarda Orff eğitiminin uygulama durumunu araştırmak müzik eğitiminde Orff yönteminin daha etkin kullanılabilmesi adına önemli olacaktır.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırma yapılan örneklem gurubunun evreni tam olarak yansıttığı varsayılmaktadır.
2. Araştırma ve yöntemlerin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.
3. Veri toplama araçlarının bir araştırma için kapsam olarak yeterli, geçerli ve güvenilir olduğu anket verileri ile düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma çocukların gelişim dönemlerinin süreç içerisindeki gelişimlerini

Müziğin çocukların gelişim dönemlerindeki etkilerini,

Müzikte aktif öğrenme yöntemlerini,

Müzikte Orff yöntemi ile sınırlıdır.

Bu çalışma Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerindeki okulöncesi kurumlarda anasınıfı öğretmenleri değerlendirilerek yapılmıştır.

Yüksek Lisans tez süresi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Armonik: Birkaç partili olarak yazılabilen ve seslendirilen müzik kurallarıdır (Say, 2002: 40).

Atonalite: Armoni tonalitesinin dışında kalan partili olarak yazılan müziktir (Aktüze, 2003: 35).

Besteleme: Müzik eserlerini yazım biçimi için kullanılan terimdir (Aktüze, 2003: 64).

Ego: İd ve süperegonun arasındaki köprü görevindedir.

İd: Doğuştan gelen ilkel dürtü.

İdiphon: Titreşimlerin anlam kazanmış halidir.

Kantat: Birkaç bölümden oluşan solo ve koro şarkıları için enstrüman eşliği olan ve konusu bulunan sahne müziğidir (Say, 2002: 284).

Melodi: Art arda gelen seslerin anlamlı bir hal almasıdır (Sözer, 2005: 460).

Pantomim: Duygu ve düşünceleri müzik, dans, yüz ve mimik hareketleriyle ifade etme şeklidir.

Psikomotor: Zihin, sinir ve kasın uyumu için kullanılan genel tabirdir.

Ritim: Melodi ve armoniden sonra, bir müzik yapıtının oluşmasını, bir müzikal söylem doğmasını sağlayan üçüncü temel öğedir (Sözer, 2005: 589).

Rondo: “Ana temanın ya da 8-16 mezür süren ve bağlama cümlesi de diyebileceğimiz kısa (A) kısmının diğer temalarla (B,C,D gibi) değişkenlikle (Rondo formunda ya da A-B-A-C-A-D...vs. şeklinde) çabuk ve zarif tempoda tekrarlandığı enstrümantal parça” (Aktüze, 2003: 524).

Röprodüksiyon: Orijinal bir eserin aslına uygun kopyasıdır.

Topografik Kuram: Bilinç, bilinç öncesi, bilinç ötesini içeren kuramdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. Çocukların Gelişimsel Dönem Özellikleri

2.1. Gelişimle İlgili Temel Kavram ve Kuramlar

Gelişim ile ilgili kavramların öğrenilmesi bebek, çocuk ve ergen gelişiminin anlaşılabilirliği için gereklidir. Büyüme; bireyin fizik olarak bedeninin boy ve ağırlık yönündeki artışının zamana bağlı olarak meydana getirdiği değişiklikler olarak kabul edilmektedir. Olgunlaşma ise büyüyen organizmanın kendinden beklenen görevi yerine getirebilecek fizyolojik duruma erişmesidir. Olgunlaşma ve büyüme birbirleriyle bağlantı içerisinde olup her ikisi de kalıtıma bağlı olarak gelişmektedir. Büyüme, bebeğin anne karnına düştüğü andan itibaren gerçekleşmektedir. Olgunlaşma ve büyüme ile birlikte süreç içerisinde sürekli kendini göstermektedir. Anne ve babanın boyuyla çocuğun ileri yaşlarındaki boyunun doğru orantılı olması örnek olarak gösterilmektedir.

2.1.1. Psikanaliz Kuram / Kişilik Kuramı – Sigmund Freud

Tutarlı düşünceye önem veren Sigmund Freud 19.yy.'da Psikanaliz kuramını ortaya koymuştur (Dinler, 2015: 127).

Psikanaliz kuram “kişilik kuramı” diye de adlandırılır. Kişiliğin oluşmaya başladığı yıllar 5 ve 6 yaş aralığındadır. Bu yaşlardan sonra çocuğun yaşantısında kişilik özellikleri etkili olmaya başlar (Özdemir, Özdemir, Kadak ve Nasıroğlu, 2012:566). Bireyin duygusal, zihinsel ve fiziksel yönleri süreç içerisinde kişilik kavramı sayesinde netlik kazanmaktadır.

Doğuştan gelen kişilik özellikleri çevresel faktörlerden etkilenecek değişiklik göstermektedir. Kişiliğin oluşmasının temel basamağını anasınıfı çağı oluşturmaktadır. Bu dönemde kişiliğin şekillenmesinde başta aile olmak üzere, eğitimciler, akranlar, çocuğun kendisine model aldığı ve sevdiği kişiler etkili olmaktadır. İlk çocukluk yıllarında bireyin davranışları daha çok bilinçdışı dürtüler tarafından yönetilmektedir ve bu dönem birincil süreç olarak adlandırılmaktadır. İnanç'a göre birincil süreç çocukluğun ilk yıllarını kapsamaktadır. Bundan dolayı Psikanaliz kuramında erken çocukluk yaşantıları kişilik gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır (İnanç, 2007: 44).

Bireyin bedeninden ve dış dünyadan gelen algıları düşündüğü zihin bölgesi olan bilinç, kişinin ruh halini, iç dünyasının tutarlı ve uyumlu bir şekilde dışa vurma durumunu ifade etmektedir (Tuzcuoğlu, 1995: 275). Bilinçdışı ise kişilik yapısında depo görevini üstlenmektedir. Kişinin güdülerini, düşüncelerini, anılarını, arzularını içermektedir. Bu bilgiler zamanla gereksiz olarak düşünülüp bilinçaltına yerleşmiştir ve çoğu zaman profesyonel kişilerin yardımıyla hatırlanması sağlanmaktadır.

Bilinçaltına atılan bilgiler bazen istenmeyen, unutulmaya çalışılan bilgiler olabileceği gibi bazen de daha olumlu olarak bireyin gelecekteki yaşantısında kullanabileceği bilgiler olabilir. Örneğin anne karnındayken ya da doğumdan hemen sonra hazırlanan özel bir programla bebeğe dinletilen müzik eserleri çocuğun kulak gelişimine katkıda bulunarak çocukta sinirlilik, mutsuzluk, saldırganlık gibi ruhsal durumların oluşum oranını düşürmektedir. Bu sebeple ilk çocukluk döneminde çocuğun yaşadığı her olay gelecekte kişiliğinin oluşması açısından çok büyük önem arz etmektedir.

Kişilik ile ilgili araştırma yapılırken ilk ele alınması gereken zaman dilimi çocukluk dönemidir. Müzik eğitimi çocukluk döneminde başlayıp çocuğu ilköğretim basamağına hazırlamaktadır. Erken yaş döneminde alınan müzik eğitimi çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor durumlarının yanı sıra, çocukların sosyalleşmesini, bir gruba uyum sağlaması, akranlarıyla iyi yönde anlaşması, kültürünü öğrenmesi, mantık yürüterek hareket etmesi durumlarını olumlu yönde etkilemektedir.

2.1.1.1. Psikoseksüel gelişim dönemleri

Psikoseksüel kuramın beş gelişim evresi bulunmaktadır. Bunlar Oral dönem, Anal dönem, Fallik dönem, Latent dönem ve Genital dönem olarak adlandırılmaktadır.

Oral dönem de ağız, dil ve dudaklar önemlidir. Çocuğun bu dönemde anneye bağılılığı vardır. Bu dönem yaşanan olumsuz durumlar ileriki yaşantıları olumsuz yönde etkilemektedir. Bu dönemin asıl ana ögesi “ağız” bölgesidir. Eğer bebek ilk 18 ayı tam olarak yaşayamaz ise bu dönem tam olarak tamamlanamaz ve çocuk “kritik dönem” adı verilen sürecin içerisinde yer alır. Bu durum ileri yaşlarda alkol, sigara gibi bağımlılık sorunlarını ortaya çıkarabilmektedir. Çocukta başta ailesi olmak üzere topluma karşı güvensizlik duymasına neden teşkil etmektedir (Öngider, 2013: 427)

Anal dönem olarak adlandırılan bu zaman dilimi çocukların tuvalet eğitimi aldığı ve tuvalet bilincini kazandığı dönem olarak bilinmektedir. Bu dönemi belirleyen asıl unsur anne ve babadır. Anne ve babanın tutumları ileride yaşanılacak sorunları ve olumlu davranışları belirleyici özelliktedir. Ailenin çocuk üzerindeki baskıcı davranışı belirleyici unsurdur. Bu dönemdeki aşırı baskı, çocukların kişiliğinde cimrilik, mükemmeliyetçilik, kararsızlık gibi olumsuz davranışları ortaya çıkarmaktadır. Çocukta utanç ve şüphe duygusu oluşmaktadır.

Fallik dönemde ise çocuk hareketlidir. Merak duygusu fazlasıyla gelişmiştir. Öğrenmeye karşı istekli olup aileden ve çevresinden takdir görme isteği başlamaktadır. Bundan dolayı Fallik dönemde çocukta anne ve babaya karşı aşırı sahiplenme duygusunun ortaya çıkardığı problemlerle karşılaşmaktadır (Usta, 2010: 23).

Latent dönem 7-11 yaş aralığını kapsamaktadır. Freud'a göre, çocuklar Fallik dönemdeki cinsel meraklarını unutarak okula adapte olma ve toplumsalma durumu görülmektedir. Latent dönem çocukların oyun dönemi olarak adlandırılabilir. Çocuklarda cinsel kimliklerinde oluşma, sosyal çevreye uyum sağlayabilme, merak duygusunda gelişme ve çevreyi keşfetme duyguları baskın hale gelmiştir.

Freud son gelişim evresini Genital dönem "ergenlik dönemi" olarak adlandırmaktadır ve karşı cinse ilgi başlamaktadır. Bu dönemdeki çocuklarda duygusal olarak sorunlar görülmektedir. Bu dönemde çocuğun aileye karşı ilgisi azalarak akranlarıyla ilişki kurmaya başlamaktadır. Bu döneme kızlar erkeklere nazaran daha erken girmektedir. Fiziksel gelişmelerin yanı sıra kızların ruh hallerinde utangaçlık, güvensizlik erkeklerde ise kendilerini kanıtlama ve aşırı güven duyguları gelişmektedir.

Freud'un oluşturduğu bu gelişim evreleri çocukların kişilik durumları üzerinde etkili olmaktadır. Ailenin yaklaşımı çocuğun beklentisinden farklı olduğunda kişilik özellikleri olumsuz yönde etkilenebilmekte ve çocukta içine kapanıklık, özgüven sorunu, asi olma durumu görülebilmektedir. Okulöncesi dönemde çocuğa verilen eğitimlerin amacı, çocukta yaşanması muhtemel bu olumsuz etkileri bertaraf etmektir. Okulöncesi dönemde çocuklara verilen müzik ve çalgı eğitimiyle çocuklarda bir yere ait olma, özgüven duygusu pozitif yönden

etkilenecektir. Çocukların iç dünyalarında yaşayabilecekleri sıkıntıları müzik eğitimi ile birlikte dans, şarkı, doğaçlama gibi etkinliklerle duygularını yansıtabilmekte ve çocuklarda akran gruplarıyla beraber sosyalleşebilme görülmektedir.

2.1.2. Psikososyal Gelişim Kuramı - Erik Erikson

Psikososyal gelişim kuramına göre; kişi kendini tanımakta, hayatına nasıl yön vereceğini ve ne yapmak istediğini öğrenmeye çalışmaktadır. Birey hayatı boyunca sekiz gelişim evresinden geçmektedir. Her evrede farklı sorun ve karmaşıklık yaşayabilmektedir.

Aile bireylerinin çocuklara karşı yanlış tutumları “kritik dönem” adı verilen evreyi tam olarak atlatamamasına neden olmaktadır. Bu durum ileri yaşlarda yaşanacak olumsuzluklara zemin hazırlamaktadır. Kuramda “Psikososyal Kriz” olarak adlandırılan bu durum bireyin çevre ile ilgili çatışma ve gerilim yaşamasına zemin hazırlamaktadır (Gürses ve Kılavuz, 2011: 155).

Gelişim dönemlerinden ilki olan “Güvene Karşı Güvensizlik” ilkesi isminden de anlaşıldığı gibi güven duygusunu konu almaktadır. Kişinin başta kendine olmak üzere ailesine ve sosyal çevresine olan güven duygusunu içermektedir. Erikson’a göre, güven duygusu deneyimlerden ve bireyin insanlara karşı sergilediği tutumlardan oluşmaktadır (Arslan, 2008: 24).

İkinci evre özerkliğe karşı kuşku ve utanç dönemidir. Bu dönemde çocuklar kendilerine fazlasıyla güvenmektedir. Kendi başlarına bir işi başarabilme, yapabilme eyleminin farkına varmaktadır. Oyun dönemi olarak ele alınan bu dönemde çocuk, çevreyi keşfetmeye ve tanımaya başlamaktadır. Çocukta anneye olan bağılılık durumu azalmaktadır. Çocuğun ailenin kontrolü altında eylemleri gerçekleştirmesi özerklik duygusunu geliştirmektedir.

Girişimciliğe karşı suçluluk duygusu okulöncesi dönemde etkin olmaktadır. Çocuğun çevreye karşı ilgisi çok fazla olmak ile birlikte çevreyi keşfetme, olan biten her şeyi anlama, sürekli sorular yöneltme, kimsenin yardımı olmadan hareket etme ve hayal dünyasının genişlemesi bu dönemin göze çarpan davranışlarıdır. Erikson’a göre bu dönemde çocuk kendisine inanmaktadır (Arslan, 2008: 27-28).

Başarıya karşı aşâğılık, çalışkanlığa karşı yetersizlik duygusu 7-11 yaş dönemini kapsamaktadır. Bu dönemde çocuk ilkokul dönemi içerisinde yer almaktadır. Çocuk eğlenmenin ve oyun oynamanın yanında ders çalışma, başarılı olma, güdülenme, yeni bir şeyler üretmeye çalışma, takdir edilmek istemektedir. Çocuk ne kadar başarılı olursa kendine olan güveni o kadar da artmaktadır. Bu dönemde yaşayacağı olumlu ve olumsuz durumlar diğer dönemleri de etkileyecektir (Özmen, 2013: 14).

Kimliğe karşın kimlik karmaşası dönemi 12-19 yaş aralığını kapsamaktadır. Gençlerin kendilerine “Ben kimim?” sorusunu yönelttiği dönemdir. Çocuklar çevresinde beğendiği ve önemseydiği kişiyi örnek almaktadır. Bu dönemde cinsel rolleri anlama, karşın cinse ilgi duyma, akran gruplarını benimseme ve sosyal çevreye olan hayranlık durumu artmaktadır.

Yakınlığa karşın uzaklık 20–30 yaş aralığını kapsamaktadır. Erikson’a göre bu dönem “genç yetişkinlik” ismini almaktadır. Bu dönemde bireylerde sosyalleşme görülmektedir. Bireyde sosyal statü kazanma, insan ilişkilerinde olumlu yönde gelişme ve mesleki hayatta verimlilik görülmektedir.

Üretkenliğe karşın durgunluk orta yaş dönemini kapsamaktadır. Bireylerde üretkenlik, yaratıcılık, anne-baba olma, iyi çocuk yetiştirme, aileye ve topluma karşın yararlı olma, sorumlulukları yerine getirme bu dönemde gerçekleşmesi gereken durumlar arasında yer almaktadır (Oktaylar, 2011: 152).

Benlik bütünlüğüne karşın umutsuzluk dönemi 60 yaş üzerini kapsamaktadır. Birey bu dönemde benlik bütünlüğüne ulaşmıştır. Birey kendini ölüme hazırlayarak, geçmiş yaşantısını boşa geçirdiğini düşünmektedir. Bu dönemin en önemli özelliği bireyin “umutsuzluk” yaşama düşüncesidir (Oktaylar, 2011: 154). Bireyler bu dönemde tüm yaşamını değerlendirerek artık yararlı olamayacağını düşünmektedir.

Çocuklar okulöncesi dönemde oyun oynamayı, çevreyi keşfetmeyi severler. Bu dönemde çocuğun kişilik özellikleri müzik ile birlikte baskı olmadan birleştiğinde kalıcı öğrenme sağlanmaktadır. Bu öğrenmeler diğer dönemleri de etkilemektedir. Eğer çocuk bahsedilen evreleri tamamlayamazsa sorun yaşamaktadır. Okulöncesi dönemdeki verilen eğitim bu dönemlerden dolayı büyük önem arz etmektedir. Okulöncesi dönemde eğitim alan çocuk belli bir düzen ve disiplin içerisine girmeyi

öğrenmektedir. Ayrıca diğer dönemlerdeki aile kurma, iyi bir çocuk yetiştirme, sorumluluk alma, sosyalleşme gibi hedef ve davranışlarını daha iyi bir şekilde sergileyebilmektedir.

2.1.3. Bilişsel Gelişim Kuramı - Jean Piaget

Bu dönem bireyin başta kendini daha sonra çevreyi anlamlandırma ve öğrenme süreci olarak bilinmektedir. Dönem bebeklik ve yetişkinlik sürecini kapsamaktadır (Tatar, 2009: 13-14).

Piaget, bilişsel gelişim kuramını oluşturmuş ve bu kuramı birbirini izleyen dört evrede incelemiştir. Piaget bütün insanların aynı dönemlerden, aynı sıra ile geçtiğini düşünmektedir. Bu dönemler belirli yaşlarla ilişkilidir. Bu evreler sırasıyla Duygusal-Motor dönemi, İşlem Öncesi dönem, Somut İşlemler dönemi ve Soyut İşlemler dönemi olarak belirtilmektedir.

Piaget, ilk evreyi “Duygusal-Motor” dönemi olarak adlandırmaktadır. Çocuklar bu dönemde yaparak ve yaşayarak öğrenirler. Çocuklar dönemde öğrendikleri bilgileri uygularken duyu organlarından yararlanmaktadır. Bu durumdan dolayı kalıcı öğrenme gerçekleşmektedir. Çocuğa bardağın sıcak olduğu sözle anlatılırsa algılama durumu gerçekleşemez. Çocuk sadece bardağa dokunarak sıcak olduğunu anlayabilir (Kol, 2011: 4).

İkinci evre ise “İşlem Öncesi” dönemdir. Çocuklar için bu evrede en önemli etken dil öğesidir. Çocuklar bu dönemde öğrendikleri kelimeleri birleştirmeye ve tek yönlü düşünmeye başlamaktadır (Tatar, 2009: 15-16). Çocuk bu dönemde benmerkezci düşünce ve oyun çağı içerisinde yer almaktadır.

Somut işlemler dönemi 7-11 yaş aralığını kapsamaktadır. Piaget’e göre çocuklar hayatları boyunca somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçememektedir. Çocuklar bu dönemde somut düşünebilmekte ve kuralları rahat anlayabilmektedir. Bu dönem de somut olarak mantıksal düşünme başlamaktadır.

Soyut işlemler dönemi ise ergenlik döneminde aktif olmaktadır. Bu dönemde çocuklar da soyut düşünme ve problem çözümünde akıl yürütebilme görülmektedir. Çocuklar problem çözümünde tümevarım-tümdengelim yolunu kullanabilmektedir.

Çocuklarda dil becerileri gelişmiş olup, benmerkezci tavırlar sergilemektedir (Tatar, 2009: 18).

Piaget'in zihinsel gelişim dönemleri çocuklar için önemli bir yere sahiptir. Bu dönemlerde duyu organları ve dil öğeleri önem kazanmaktadır. Çocuklar okulöncesi dönemde somut düşünmektedir. Orff yöntemi çocuğun somut düşünme durumuyla birlikte soyut düşünme durumuna da zemin hazırlamaktadır. Kuramda belirtildiği gibi çocuk bu dönemde oyun çağı içerisinde ve Orff yöntemiyle eğlenerek eğitim almaktadır. Çocuklar Orff yöntemi ve Orff çalgılarıyla duyarak, dokunarak öğrenme sağlamanın yanında yaparak ve yaşayarak da öğrenirler. Orff yönteminde anasınıfı öğretmenlerinin düzenlediği etkinliklerde şarkı ve tekerlemelerle dil becerileri, enstrüman çalarak psikomotor becerileri, bunun yanında çaldıklarını duyarak duyu organları gelişimi sağlanmaktadır. Müzik eğitimdeki Orff yöntemiyle çocuklar çevreyi tanıma, çevreye uyum sağlama, akran gruplarıyla anlaşma gibi hedef ve davranışlar katmaktadır.

2.1.4. Çoklu Zekâ Kuramında çocukların müzik yeteneği

Müziksel zekâ, süreç içerisinde çevredeki sesleri anlayabilme, ayırt etme, herhangi bir enstrümana karşı ilgi duyma, müzik eseri içerisindeki ses, nota, ritimleri ayırt etme ve algılayabilme becerisidir (Pedük, 2007: 12).

Bebek anne karnından itibaren ses ve titreşimleri hissetmektedir. Bebeklik döneminden ileriki yaşlarına kadar bebek ses evreninde büyümektedir. Bunun için müziksel zekâ diğer zekâ alanlarına göre ilk gelişen zekâ türü olmaktadır.

Müziksel zekâ alanı; çocuklara eğlenerek öğrenmeyi, yorumlamayı, düşünmeyi, dil becerisini, sosyalleşmeyi, iç dünyasını kelimelerle ifade etmeden aktarmayı, kültürel bakımdan kendini ifade etmeyi ve yeteneklerini dışa vurmaya kolaylaştırmaktadır. Çocuklar şarkıları kolayca ezberleyebilmektedir. Bu alana sahip olan çocukların müziğe ve bir konuyu araştırmaya ilgileri fazladır. Ayrıca müziksel zekâsı yüksek olan çocuklar müzik enstrümanlarını çalmaktan ve şarkı söylemekten zevk almaktadır (Altan, 2011: 54).

Yapılan incelemelere göre her bireyde birçok zekâ alanı vardır. Fakat birey hangi zekâ alanına yoğunlaşırsa ilgi alanına göre o zekâ türünü geliştirmektedir. Müziksel (ritmik) zekâ alanı diğer zekâ türleriyle ilişkilidir. Müziğin içerisinde

matematikselsel zekâ alanını nota ve akorlar, sözel zekâ alanı müzik sosyolojisi ve felsefesi, bedensel zekâ alanı ise dans ve ritim oluşturmaktadır. Müziksel zekâ türüne sahip olan çocuklarda; müziğe karşı ilgi, ezgi ve ritimleri algılama, hatırlama ve tekrar edebilme durumu gözlenmektedir Pedük'e göre müzik ile insanın duygusal yapısının ilişkisi içsel zekâ alanını, müziğin armonik yapısı sayısal özellik içerdiği için matematikselsel zekâ alanı ile olan bağılılığını göstermektedir (Pedük, 2007: 12).

2.2. Okulöncesi Müzik Eğitiminin Çocuklar Üzerindeki Etkisi

Anne karnında olan bebeklere müzik dinletilmesi, bebeklerin ruhsal durumundaki duygusal değişimlerini (stres, mutluluk, üzüntü), zihinsel gelişimini, kulak gelişimini, dil gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bebeklerde müzik sayesinde yeni hayata olumlu yönde uyum sağlama görülmektedir. Çocuklar bebeklik dönemlerinden itibaren vücut hareketleriyle sallanarak ve dans ederek müziğe tepki vermektedir. Müziksel duyarlılık durumları ise okulöncesi dönemden itibaren başlamaktadır. Orff yöntemiyle okulöncesi dönemde bu duyarlılık durumu geliştirilerek pekiştirilmektedir (Ömeroğlu, Ersoy, Şahin, Kandır ve Turla 2006: 31).

Bebekler dışarıda duydukları uyarıcılara tepkiler vermektedir. Bebeklerin anne karnında duydukları ses, günlük hayatımızda kullandığımız fön makinesi ve süpürge makinesinin çıkardıkları seslere benzetilmektedir. Yapılan araştırmalarda bebeklerin duydukları bu seslerin gerçek hayatta dinletilmesi onların tepki vermesine neden olmaktadır. Doktorlar, bu seslerle uyutulan bebeklerin süreç içerisinde işitme kaybı ve zihinsel sorunlarla karşılaştığını ifade etmektedir. Araştırmalarda bebeklere anne karnında müzik dinletilmesi, çocukların bilişsel ve işitme duyu gelişimi üzerinde önemli derece etkili olduğunu ayrıca bebek doğduktan sonra dinletilen aynı müzik bebeğe tekrarlandığında duygusal durumlarını (sakinleşme, mutlu olma) etkilediği görülmektedir.

2.2.1. Okulöncesi eğitimin tarihsel gelişim süreci

Gazzali okulöncesi dönemdeki çocuğa eğitim vermeyi hiç işlenmemiş ve işleme yapmanın en zor olduğu alana nakış yağmaya benzetmektedir. İbn-i Sina ise çocuğun eğitimine, onun bünyesini güçlendirmek açısından bakarak bu süreç için özellikle iki tür eğitimin üzerinde durmuştur. Bunlardan biri çocukların hareket ettirilmesidir. Yani İbn-i Sina çocukların hareketli olmaları ile daha kolay öğrenebileceğini

vurgulamıştır. İbn-i Sina'nın çocuklara verilmesini tavsiye ettiği ikinci durum ise “musiki” eğitimidir. Çocuklara ninni söylenmesini tavsiye eden İbn-i Sina'nın bu önerileri bugün bütün dünyada kabul görmüş müzik yaklaşımlarının içerisinde de bulunmaktadır. Osmanlı İmparatorluğunda kurum olarak okulöncesi eğitim okullarının açılması II. Meşrutiyetten sonraki döneme rastlamaktadır. Bu okulların resmileşmesi ise Balkan Savaşlarının nihayetlenmesi ile birlikte olmuştur (Tufan, 2006: 186).

1953 yılında Milli Eğitim Şura toplantısında okulöncesi eğitimin öneminden bahsedilmiş ve bu kurumlara yönelik yönetmelikler ve planlar oluşturulmuştur. 1960 yılında ise Kız Meslek liselerinde “Çocuk Gelişimi ve Eğitimi” bölümleri açılmış ve eğitime başlanmıştır (Tufan, 2006: 186).

2.2.2. Okulöncesi çocuklarda müziksel gelişim

Bu dönemde çocuklarda öğrenme düzeyinin yüksek seviyelere çıkmasıyla birlikte kişilik özellikleri de önem kazanmaktadır. Bu dönem çocukların eğitilme ve öğretilme çağıdır. Çocuklar aile bireylerini, sevdikleri kişileri ve akranlarını kendilerine model almaktadır. Bu yaşlardaki çocuklara yeterli eğitim verilmemesi ileri yaşantılarında yaşayacağı büyük sorunlara neden olabilmektedir. Bunun nedeni ise okulöncesi dönemde aldıkları eğitim diğer dönemler için büyük önem arz etmektedir.

Okulöncesi dönemdeki çocuklarda merak duygusu ağır basmaktadır. Gördükleri ve duydukları her şeyi akıllarında tutma özelliğine sahiplerdir. Çocuklar önce gözlem yapar, bu gözlemlerini aile bireylerine ya da çevredeki kişilere danışarak hareket ederler. Daha sonra bu gözlemleri taklit etmeye başlarlar. Orff yöntemindeki etkinliklerde çocuklara ezber yaptırılmaz hayal gücü ile hareket etmeleri sağlanır.

Okulöncesi dönemde çocukların aldıkları müzik eğitimi; çocukların kelime dağarcığını, dil gelişimini, akran grubuna uyum sağlamayı, güven duygusuyla birlikte kendilerini gerçekleştirme gibi durumlara karşı olumlu yönde yardımcı olmaktadır (Gül ve Bozkaya, 2014: 997). Öziskender ve Güdek'e göre okulöncesi dönemde müzik eğitimi çocuklarda güven, yaratıcılık ve iletişim becerilerini geliştirmektedir (Öziskender ve Güdek, 2013: 216).

Müzik ile ilgilenen çocuklarda bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinde süreç içerisinde gelişme görülmektedir. Çocukların enstrüman çalabilmeleri beyinin iki kısmını da aktif hale getirmektedir. Enstrüman çalabilen bir çocuğun zekâ seviyesi akranlarına göre daha ileri düzeydedir. Müzik ile ilgilenen ve eğitim alan çocuklarda matematiksel, sözel, dilsel, kinestetik, sosyal ve müziksel zekâ yapılarının aktif olarak geliştiği görülmektedir (Göncü, 2010: 356).

Okulöncesi dönemde, çocukların uzman kişiler tarafından kaliteli bir eğitim alması gerekmektedir. Çocuklara zorunlu olarak değil severek ve eğlenerek eğitim verilmesi sağlanmalıdır. Uzman kişiler tarafından verilen eğitim de çocukların kendilerini ifade edeceği etkinlikler düzenlenmeli ve müzik sevgisi çocuğa titizlikle aşılanmalıdır (Bulut ve Aktaş, 2014: 23). Bu dönemde verilen eğitim bir sonraki eğitim aşamasının basamağını oluşturmaktadır. Zoltan Kodaly’de çocuklar küçükken iyi müzikle beslenirlerse, büyüdüklerinde müzikle meşgul olmasalar bile müzik eğitiminin faydasını göreceğinden bahsetmektedir (Göncü, 2010: 356). Buradaki müzik eğitimindeki amaç, sadece müzik eğitiminden ziyade çocuğun genel eğitimine katkı sağlamaktır.

Çocuklar doğuştan itibaren müziksel yeteneğe sahiptir. Müziksel yeteneğinin geliştirilmesi çocukların gelişimsel dönemleri dikkate alınarak anasınıfı öğretmenleri tarafından düzenlenmelidir. Bu dönemde yanlış eğitim müziksel duyarlılığı negatif yönden etkileyecektir (Gül ve Bozkaya, 2014: 997). Çünkü 3-5 yaş çocuğun müziksel gelişimi için önemli yaşlardır (Pratt, 2007: 10). Bu dönemde çocuk ritim ve melodik aralıkları en iyi kavrayacağı dönem içindedir. Bu dönemde verilen eğitimde baskı ve zorlama olmaması gerekmektedir. Çocuklar oyun çağında olduğu için etkinliklerde oyun ve dans ikilisi birlikte kullanılmalı bunun yanında yaratıcılıkları geliştirilmelidir. Böylece çocukların öğrenmeleri eğlenceli hale getirilmelidir. Okulöncesi dönemdeki müzik eğitimiyle birlikte çocuklara çalgı eğitimi de verilmelidir. Bu çalgı eğitimi çocuklardaki ritim becerisini ve kulak gelişimini önemli ölçüde geliştirmektedir. Akran ve aile baskısı ile karşılaşan çocuklarda güvensizlik ile ilgisizlik gibi tutumlar sergilendiği izlenebilmektedir.

Müzik eğitimi ve enstrüman öğrenmenin çocukların IQ seviyesini %50 ve daha fazla seviye de arttırdığı, çocukların matematik, fen bilgisi gibi sayısal derslerde

akranlarına göre daha başarılı olduğu gör÷lmektedir. Ses ve notaların çözümlenmesi teori olarak matematiksel düşünceyi desteklemektedir (Şen, 2006: 340).

Okulöncesi dönemde müzik eğitimi alan çocuklar akranlarıyla, aileleriyle daha iyi iletişim kurabilmektedir. Akranlarıyla birlikte şarkı söyleyen, dans eden çocuklar grup içerisindeki uyum sürecini daha rahat tamamlamaktadır. Çocuklar şarkıları belli bir düzen ve disiplin içinde söylemeyi öğrenmektedir. Şarkıya akranlarıyla birlikte başlama, birlikte alkış çalma (ritim tutma), arkadaşlarının sesini dinleme, nefesi doğru kullanma, enstrüman çalarken ince-kaba motor kaslarını geliştirme, duyma ve fiziksel gelişimi olumlu olarak etkilenmekte fazlasıyla belirtilen durumları gelişmektedir (Başer, 2004: 7).

Çocukların ilk duyduğu ses annenin kalp ritmidir. Çocuklar anne karnındayken dışarıda duyduğu seslere tepkiler vermektedir. Bebeklik döneminde dışarıdaki uyarıcılara tepki verme eylemi devam etmektedir. 3-4 yaş aralığında duydukları eğlenceli müziklere dans ederek ve alkış çalarak ritim tutabilmektedir. Ritim duygusu bebeklik döneminden başlayarak özellikle taklit ve gözlemlerle gelişerek ilerlemektedir.

Resim 1'deki belirtilen asıl amaç çocuklar çevrelerinde duydukları sesleri anlamlandırırılar. Telefon, ambulans, araba gibi nesnelere çıkardıkları sesleri tanımaya başlayıp bu sesleri ayırt ederler (Beaumont ve Pimont, 2010: 8). Çocuklar için ses çıkaran her nesne ilgi çekicidir. Masa, oyuncak, basit ritimli çalgılar, insan vücudu gibi örnekler verilebilmektedir (Bulut ve Aktaş, 2014: 23).

Resim 1. Çocukların Algıladığı Bazı Sesler

Çocukların ses aralıkları dardan geniş doğru değişiklik göstermektedir. Çocuklarda 6 yaşına kadar kalın ses, 6 yaşını geçtikten sonra ise kalın ve ince ses aralığına geçiş görülmektedir. Fakat bu durum çocukların gelişimsel dönemlerine ve toplumsal kültür yapılarına göre farklılık göstermektedir (Başer, 2004: 5).

Çocuklar gelenek ve kültürlerini müzik yardımı ile tanımaktadır. Ailenin sevdiği, model aldığı kişilerin, akranların ve eğitimcilerin bu konuda etkileri oldukça büyüktür (Kılıç, 2011: 4). Nitekim tekerlemeler, şarkılar, dans ve oyunlar okulöncesi eğitimi pekiştirmektedir.

Okulöncesi dönemde verilen eğitimin doğru, güvenilir ve açık olması gerekmektedir. Okulöncesi eğitim veren anasınıfı öğretmenleri çocukların gelişimsel dönem ve hazırbulunuşluk durumları hakkında ayrıntılı bilgi sahip olmalı ve etkinlikleri bu düzeye uygun yapmalıdır. Anasınıfı öğretmenlerinin lisans döneminde müzik ile ilgili aldıkları eğitim yeterli düzeyde olmalıdır. Öğretmen çocukların ses aralıklarını iyi bilmeli, müzik öğretiminde kullanılan aktif öğrenme yaklaşımlarından olan Orff yöntemi uygulama aşamasında sorun yaşamamalıdır.

Öğretmenler düzenledikleri etkinliklerde (şarkı söyleme, dans etme, çalgı çalma) çocukların belli bir düzen ve disiplin içerisinde uyumlu olmaları sağlamalıdır. Ayrıca okulöncesi kurumda görev yapan öğretmenler hem kendi dalındaki hem de müzik dalındaki seminerlere katılarak bilgi birikimlerini zenginleştirmelidir. Bu seminer ve hizmet içi kurslarına katılma zorunluluğu getirilmelidir.

Öğretmenler çocuklara eğitim verirken kalıcı öğrenme sağlamak ve dikkatlerini çekmek için çocukların yaş durumlarını dikkate alarak soru cevap, yaparak yaşayarak, güdüleme ve rol oynama gibi öğrenme tekniklerini uygulamalıdır.

Okulöncesi eğitim veren kurumlarda en çok rastlanan sıkıntılardan biri anasınıfı öğretmenin müzik ile ilgili bilgiye sahip olmamasıdır. Bu durumda mesleki yeterliliği kısıtlı olan eğitimcinin çocuklara verdiği eğitimde yanlışlar olmakta ve bu yanlışlar kalıcı sonuçlar yaratmaktadır (Göncü, 2010: 360).

Okulöncesi dönemde verilen eğitim çocukların yaşantılarını etkilemekle birlikte ilkökul ve ortaöğretim dönemi için kalıcı bir basamak oluşturmaktadır. Bu yüzden okulöncesi kurumlar büyük önem arz etmektedir. Okulöncesi kurumlarda eğitim ve öğretim önemli bir yere sahip olmasıyla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu hale getirilmiştir. Bu nedenle öğretmenler eğitim verirken belli bir program, düzen, titizlik ve dikkat çerçevesi içerisinde olmalıdır. Etkinliklerde çocukları sıkımayarak ve zorlamayarak eğitimin uygulanması oldukça önemlidir.

Okulöncesi dönemdeki müzik eğitimi; çocuklara çevresine daha duyarlı olmayı, yaratıcı düşüncüyü, estetik duygusunu, vücut dillerini doğru ve düzenli kullanmayı, dil gelişimini, cümle kalıpları ile düzgün cümleler kurma becerisini geliştirmektedir. Okulöncesi dönemin en önemli etkinliği “oyun” dur. Oyun sayesinde çocuk etkinliklerde aktif durumdadır bu sayede yaparak ve yaşayarak öğrenir. Çocuklar Orff yöntemiyle birlikte Orff çalgılarıyla ve dans etmeyi, çalgı çalmayı, şarkı söylemeyi öğrenirler. Orff yöntemi ve Orff çalgıları oyun ile birleştiğinde kalıcı öğrenme sağlamaktadır (Kılıç, 2011: 6).

Çocuklarda müzik eğitimi yardımıyla kalıcı öğrenmeyle birlikte saldırganlık, korku ve güvensizlik gibi olumsuz davranışlar olumlu davranışlara dönüştürülebilmektedir. Toplulukta çekingen ve utanan çocukların belli bir zaman

aralığından sonra kendini gerçekleştirmeyi, sosyal olmayı, bir gruba dâhil olmayı, uyum sağlamayı, akranlarından utanmamayı, korkmamayı ve özgüven duygusunu kazandığı gözlemlenmektedir.

Okulöncesi dönemde etkinlik düzenlenirken belli ilkeler doğrultusunda yapılmalıdır. İlk olarak sınıf ortamı materyal ve çalgı yönünden zengin olmalıdır. Anasınıfı öğretmeni çocukların kendini görebileceği ve çocukların rahat edebileceği şekilde sınıfta U düzeni gibi ayarlamalar yapmalıdır. Anasınıfı öğretmenleri etkinliklerde grup eğitimiyle birlikte bireysel eğitimde sağlamalıdır (Bulut ve Aktaş, 2014: 25).

Okulöncesi dönemde verilen eğitim çocukların ruhsal, kültürel, sosyal, zekâ düzeylerinin gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Şen, 2006: 339). Uzman kişiler ilk amaç olarak müziği çocuklara sevdirmelidir. Öğretmenler dersin bir bölümünü çocukların eğlenebileceği müzikli oyunlarla süslemeli ve düzenlemelidir. Öğretmenler çocuklara “yaşama yakınlık” ilkesine göre eğitim vermeleri gerekmektedir. Çocuklar bu ilke ile kendi kültürlerini ve kültür özelliklerini öğrenebilmektedir. Eğitimciler derslerinde Orff yöntemi ile çocukları görsel materyaller kullanarak desteklemelidir. Öğretmenler eğitim sırasında çocuklar güdülenmeli ve çocuklara pekiştirici uygulanmalıdır (Ömeroğlu, Ersoy, Şahin, Kandır ve Turla 2006: 31).

2.2.3. Okulöncesi dönemde müzik ve müzik sanatının önemi

“Müzik bir ifade biçimidir, dolayısıyla bir anlatım sanatıdır. Müziğin temel gereci seslerdir. Müziğin yapıtaşları, ses öbekleri ya da ses kümeleridir. Sesler ve ses öbekler, gelişen insan bilinci ve yaratıcılığının düzenli göstergeleridir” (Say, 2005: 534). Müzik sanatı, seslerin ve titreşimlerin düzen içerisinde yer almasıyla meydana gelmiştir. “Ses” müziğin en önemli enstrümanıdır.

Müzik, kişilerin günlük yaşamı ve hayatı boyunca içinde bulunduğu ses atmosferidir. Eğlence, oyun, dans gibi etkinliklerde müzik, duygulara tercüman olarak yaşantımızın merkezinde daima var olmaktadır. Müzik insanları daima etkilemekte ve evrensel bir dil olarak kullanılmaktadır.

Müzik kelimesi eski Yunanca dilinden günümüze gelmektedir. Müzik eserlerinin yazılı bir biçimde kaydedilmesi 11.yy nota ile başlamaktadır. “Müziksiz

toplum, müziksiz insan olmaz” sözü ile müzik evrensel bir önem taşımaktadır. Müzik sanatı; tıp, psikoloji, eğitim, sosyoloji gibi dallarda etkili olduğu gibi günümüzde radyo, televizyon gibi yaşantımızın her alanında yer almaktadır.

Müzik ilk çağlarda el, ayak ve vücuttan çıkarılan ses ve ritimlerden oluştuğu olarak düşünülmektedir. Çağın gelişmesi ve modernleşmesiyle müzik de değişimlere uğrayarak özelliği bozulmadan günümüze kadar gelmektedir (Küçüköncü, 2010: 15).

Müzik sanatı ülkeden ülkeye, yöreden yöreye göre değişimler göstermektedir. Türkiye’deki müzik türü ile Japonya’da yapılan müzik arasında farklılıklar görülmektedir. Armoni kuralları, kendi kültürlerine ait olan enstrümanlar gibi farklılıklarla karşılaşılmaktadır. Her ülke, müziğini kendi kültürü ile özdeşleştirmektedir. Bu farklılıkları inceleme “Etnomüzikoloji” disiplini içerisinde yer almaktadır.

Müzik eğitimi üç ana yapıdan oluşmaktadır. Bu yapılar okullarda uygulanan müzik eğitimi, müzik eğitimini almış, meslek olarak yapılan müzik eğitimi üçüncü olarak ise müzik ile ilgilenen amatör kişiler tarafından yapılan müzik eğitimidir (Say, 2005: 536).

2.3. Müzik Etkinliklerinde Kullanılacak Yöntem ve Teknikler

Müzik etkinliklerinde; tam öğrenme, yarışmalar, anlatım, örnek olay inceleme, gösteri, yaparak yaşayarak, rol oynama, soru yanıt, tartışma, grup öğretimi, beyin temelli öğrenme, eğitsel oyunlar, sunuş ve buluş yoluyla öğrenme gibi teknikler kullanılmaktadır.

2.3.1. Müzik etkinliklerinde kullanılacak müzikli oyunlar

Okulöncesi dönemde müzik etkinliklerinde kullanılacak birçok müzikli oyunlar bulunmaktadır. Bu müzikli oyunlar müzikteki aktif öğrenme yaklaşımlarıyla birlikte kullanılmaktadır ve Orff yöntemindeki etkinliklerde karşımıza çıkmaktadır.

Her çocuk için anlayabilecekleri müzik ninniler ile başlamaktadır. Ninnilerin sözleri, müziği ve ritmi hem çocuğu hem de yetişkin bireyleri duygusal olarak yönlendirmektedir. Ninniler, aile bireyleri tarafından çocuklara okunurken çocukları hafif bir şekilde sallar gibi hareket ettirmeleri gerekmektedir. Fakat bu hareketler

belli bir form içerisinde gerçekleşmelidir. Bu yapılan sallama hareketi çocuklarda ritim becerisinin gelişmesi üzerinde etkisi olduğu gözlemlenmektedir.

Tekerlemeler, çocukların başta dil becerileri olmak üzere bilişsel yapılarını olumlu yönde etkilemektedir. Müzikli oyun, basit ritim kalıplarından oluşmaktadır. Tekerlemelerde olduğu gibi bilişsel becerilerinin yanında duyuşsal ve psikomotor becerilerini de olumlu yönde etkilemekte ve yön vermektedir (Gedikli, 2007: 27-28).

2.4. Müzik Öğretiminde Kullanılan Aktif Öğrenme Yaklaşımları

Kodaly, Dalcroze, Suzuki ve Orff eğitimleri müzik öğretiminde kullanılan aktif öğrenme yöntemleridir.

2.4.1. Kodaly öğrenme yöntemi

Macar besteci Zoltan Kodaly “Kodaly” yöntemini geliştirmiştir. Kodaly, müzik eğitimi ile dansı birleştirmiştir. Bunun nedeni çocukların oyun oynamayı sevmeleri ve dansı oyun oynama olarak algıladıklarını dile getirmiştir. Bu eğitimle çocukta aktif ve kalıcı öğrenme gerçekleşmektedir (Çevik, 2007: 96).

1500’lü yıllar da Macaristan’da kurulmuş olan şan okulu, ilkokul çağındaki çocuklara Kodaly yöntemiyle eğitim vermektedir. Uzman kişiler tarafından uygulanan bu yöntemle üst düzey bir müzik eğitimi gerçekleşmektedir. Kodaly bu yöntemde çocuklar için bebeklikten itibaren müzik eğitimi verilmesini savunmuştur. Bu savunmasını da çocukların müzik eğitimi, annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı.” sözüyle dile getirmiştir.

Bu yöntemdeki asıl araç-gereç çocuğun kendi sesi olarak nitelendirilmektedir. Çocuklar bebeklik döneminden itibaren müzik ile iç içe bulunmaktadır. Bebekler anlamsız sesler çıkararak tepkiler vermektedir. Bebeklik döneminden itibaren çocuğa müzik dinletilmesi, belli yaş aralığına geldiğinde çocuğun müziğe karşı ilgi ve tutumlarını pekiştirmektedir.

Kodaly yöntemi, 2-3 yaş aralığındaki çocuklara uygulanmaktadır ve Kodaly bu yöntemi uygularken halk müziğinden yararlanmıştır. Kodaly bu yöntemde nota okuma ve yazma eğitimine önem vermiştir. Bu eğitimlerin yanı sıra ritim, dans, şarkı söyleme ve kulak eğitimi ile yöntemi tamamlamıştır (Özcan, 2007: 41). Kodaly yönteminde şarkılar çocukların sevdiği oyunlarla birleştirilmektedir. Kodaly

yöntemindeki amaçlardan biri çocuklara şarkı öğretilip, söylemelerini sağlayarak bununla birlikte el çırpma gibi bedensel devinimde eklenerek müzik ve ritim kavramını öğretmektedir.

Kodaly yönteminde önce çocuklara bildikleri şarkılar öğretilir. “Bilinenden çalıştırılır. Ardından sembollerle tanıtılır. İşitsel beceriler geliştirilemeden de müziksel sembollere geçilmez” (Özcan, 2007: 40).

Kodaly ve diğer müzik yaklaşımları çocukların dilsel zekâ, sosyal zekâ, matematiksel zekâ, müziksel zekâ, kinestetik zekâ alanlarını geliştirmektedir. Kodaly yöntemiyle çocuklar kendilerini tanımak ile birlikte kültürel ve sosyal alanda da gelişme göstermektedir (Özeke, 2007: 113).

Kodaly yöntemin amacı çocuklarda var olan müzik yeteneğini pekiştirmek, müzik yapma becerisini geliştirmek, çocukların kendi kültürlerini tanımalarını sağlamak, müzik dağarcıklarını geliştirmek ve sosyalleşmelerini sağlamaktır. Bu yöntemde çocukların müziği kolay algılamaları için majör ikililer, minör üçlüler gibi müzik kalıplarının öğretilmesi amaçlanmaktadır. Yöntemde halk müziği ezgilerinin kullanılması çocuğun ana dilinin gelişmesini, kendi kültürünü anlamasını sağlayarak müziği daha iyi geliştirmesine katkı sağlamaktadır.

2.4.2. Dalcroze öğrenme yöntemi

Dalcroze yöntemi Emile-Jacques Dalcroze tarafından geliştirilmiştir. Bu yöntemdeki amaç, çocukların hareket, müzik ve doğaçlamayı birleştirerek kendilerini ifade etmelerini sağlamaktır (Çevik, 2007: 96). Dalcroze müzik öğretmenliği yaptığı dönemlerde gözlemleri sonucunda çocuklarda kulak, göz ve beden arasındaki uyumun sağlanamadığını fark etmiştir. İlk olarak insan bedeninin eğitilmesi gerektiğini savunmuştur (Özal, 2007: 5). Bu yöntemde “insan vücudu” en önemli öge olarak kabul edilmektedir. Ritim, müziğin temel birimidir. Bu yöntem ritim, solfej ve doğaçlamalardan oluşmaktadır.

Dalcroze beyin ile beden arasındaki koordinasyonu sağlayabilmek için beden hareketi ile müziği birleştirmektedir. Çocukların bu yöntemle duydukları müziği kendi beden diliyle daha iyi ifade etmeleri sağlanmaktadır. Yöntemde vücut diliyle yapılan her hareket müzikle birleştiğinde bütünlük oluşturmaktadır (Çevik, 2007: 96).

2.4.3. Suzuki öğrenme yöntemi

Suzuki, bu yöntemi geliştiren kişidir. Bebeklik döneminde çocuklara dinletilen müziğin çocuğun müzik kulağını geliştirdiği yöntemde öne sürmektedir. Bu yöntemle çocuk enstrümanı kulaktan çalabilmektedir. Suzuki, doğum öncesinde başlayan müzik eğitimini okulöncesi dönemde de verildiğinde müzik altyapısının sağladığını ifade etmektedir. Suzuki'nin keman eğitimindeki amacı dinleme ve taklit etmedir. Çocuklar dinledikleri müzikleri ezberlerler. Suzuki'nin bu yöntemdeki görüşü ise çocukları sanatçı olarak değil müzik eğitimlerini ileri düzeyde geliştirmektir (Özcan, 2007: 46).

“Suzuki'nin en önemli mesajı gözden önce kulak; nota okumadan önce ezber çalmaktır. Kulak eğitimi doğru yapılırsa, çocuklar güzel bir tonun ne olduğunu kavrayabilecekler ve böylece en mükemmel müzisyenler gibi çalabileceklerdir” (Kasap, 2005: 115). Suzuki bu görüşü yönteminde savunmaktadır.

Suzuki'ye göre çocuklar enstrüman eğitimine 3-4 yaşlarında fiziksel yeterliliğe eriştiğinde başlatılmalıdır. Yönteme göre 3-4 yaş çalgı eğitiminin verilmesinde önemli bir yere sahiptir. Bu eğitim esnasında müziğin sevdirmesi ve bireysel eğitim oldukça faydalıdır. Enstrüman eğitiminden sonra nota eğitimine geçilmelidir. Suzuki 3-4 yaş aralığında çocuklara verilen müzik eğitiminde çocukların yeterli derecede güdülenmesi için etkinliklerde tekrar, ezber ve küçük konserlerle pekiştirilmelidir. Bu etkinlik çocuğa güven duygusu, işbirliği yapabilme becerisini kazandırmaktadır (Özcan, 2007: 46).

Suzuki metodunda piyano, çello, keman, yan flüt gibi enstrümanlar kullanılmaktadır. Dr. Suzuki öğrencileri için yazdığı kitapların yanı sıra eğitimcilerin kendilerini geliştirmesi içinde birçok kitap kaleme almıştır. Kitapları dışında piyano eşlikleri, etüt ve solfej kitapları da bulunmaktadır.

Bu yöntemlerin amaçları; çocukların müzik duyarlılıklarını geliştirmek, ezberleme gücünü tekrarlarla birlikte sağlamak, aile ile iş birliği yaparak eğitime ailenin de katılmasını sağlayıp eğitimi desteklemek, küçük dinletilerle çocukların kendini gerçekleştirmesine ve çocuklarda güven duygusunu oluşturma amaçlanmaktadır (Gürgen, 2006: 91). Kodaly, Dalcroze, Suzuki yöntemlerindeki çocuklara müziği sevdirecek en etkili biçimde öğretebilmektir. Yöntemler öğrenci

merkezli olup öğrencinin eğitimde aktif olması sağlanmaktadır. Bu üç yöntemde çocukların yaratıcı düşünmesini geliştirmektedir.

Orff yöntemindeki amaç ise çocukların doğaçlama yaparak yaratıcı düşüncelerini ortaya çıkarmakla birlikte doğaçlama eylemiyle süreç içerisinde ritim, bedensel devinim ve müziğin etkisini birleştirmektir. Suzuki yönteminde de çocuklara çalgıyı ezber yöntemiyle öğretmektir. Dalcroze yöntemi ise devinme, müzik ve ritim üçlüsünü ön plana çıkarmaktır (Kılıç, 2011: 31).

2.5. Carl Orff Yöntemi ve Özellikleri

2.5.1. Carl Orff'un hayatı ve yaşadığı dönem

Carl Orff 10 Temmuz 1895 Münih'de doğup, 29 Mart 1982'de ölmüştür. Piyanist olan annesinden müzik eğitimi almıştır. Din dışı olan Carmina Burana kantatasını yaratıcısı olan bestecidir.

Carl Orff, kızların eğitimi için Münih'te bir okul kurmuştur. Daha sonra bu okul Naziler tarafından kapatılmıştır. O dönemde Carl Orff'un dans müziği ile ilgili kayıtları yaygınlaşmıştır. Çocuklar için radyo programları başlatılmıştır (Resim 2) <http://www.orffmerkezi.org> (Erişim Tarihi: 17.10.2016).

Resim 2. Carl Orff Okulu

Carl Orff yurt içi ve yurt dışında da bestecilikle birlikte müzik eğitim vermeye devam etmiştir. Orff, basit ritmik çalgılarla müzik eğitimini geliştirmiş ve tüm ülkede yaygınlaşmasını sağlamıştır. Eğitim yönü ise “Orff Metodu” adıyla karşımıza çıkmaktadır. “1930’da Ritmik-Ezgisel Alıştırmalar, Barlı Vurmalı Çalgılar İçin Alıştırmalar, Blok flüt İçin Alıştırmalar, Farklı Çalgılar İçin Enstrümantal Parçalar ve Danslar adlı yayınlar izler” (Bilen, 2011: 18-19). Carl Orff 86 yaşında hayata gözlerini kapatmıştır.

Carl Orff, çocuklara müziği öğretebilmek için yeni bir yöntem geliştirmiş ve bu yöntemi “Orff” olarak adlandırmıştır. Carl Orff bu yöntemi; müzik, konuşma, dans ve drama üzerine kurmuştur. Orff yönteminde yaratıcılık ve doğaçlama ön plandadır. Müziksel etkinliklerde çocuklara ritmik ve dans doğaçlamaları, yaratıcı drama ve basit ritmik çalgılar üzerine eğitim verilmektedir.

Orff yöntemi, 2-6 yaş grubundaki çocukları kapsamaktadır. Bu yaş grubundaki çocuklar oyun çağında oldukları için Orff eğitimi verilirken eğlenceli ve oyun içerikli etkinlikler düzenlenmelidir. Bu yöntemde kullanılan enstrümanlar çocukların yaratıcılıkla keşfettikleri çalgılardır. Şişe, masa, duvar, tencere gibi nesnelere örnek gösterilmektedir.

Orff yönteminde geleneksel eğitim anlayışı yerine çağdaş eğitim anlayışına göre belli bir plan ve hedef doğrultusunda eğitim verilmesi gerekmektedir. Yapılan etkinliklerde çocuk pasif olarak değil de anasınıfı öğretmeni ile birlikte çocuk aktif olmalı ve yaparak-yaşayarak öğrenme sağlanmalıdır. Öğretmen etkinliklerde öğrencileri yönlendirici konumundadır.

2.5.2. Zekâ durumlarına göre Orff yaklaşımı ve özellikleri

2.5.2.1. Dilsel zekâ

Dinleme, okuma ve yazma bu zekâ türü için en belirleyici unsurdur. Bu zekâ türü eski ile yeni bilgi arasında köprü konumunda olup iki bilgi türünün algılanmasına yardımcı olmaktadır. Dilsel zekâ, eğitimde ve günlük hayatımızda aktif olarak kullandığımız zekâ türüdür. Araştırmacılara göre doğduğumuz andan itibaren 30000’ e yakın farklı dilde konuşma yeteneğimiz olduğu fakat ailemiz ve çevremizde kullanılan dile göre beynimizin uyum sağladığı görülmüştür. Dilsel zekâ; kitap, gazete, televizyon gibi sosyal çevre sayesinde gelişme sağlamaktadır. Bu zekâ türünü

kullanan kişilerin ikna kabiliyetleri yüksektir. Çocuklar müzikle birlikte nota ve şarkıları öğrenirken dilsel zekâ alanını aktif olarak kullanmaktadır (Uzunoglu ve Özkasap, 2011: 125).

Orff yöntemi, dilsel zekâ alanını geliştirmektedir. Çocuklar şarkı söylerken cümle kalıplarını öğrenmekte, telaffuzları düzelmekte, tekerlemelerle birlikte dil kabiliyetlerini geliştirmektedir. Şarkı sözlerini ve notaları daha rahat bir biçimde seslendirebilmektedir. “Çocuklar müzik notalarını öğrenirken, dil yeteneği ile ilgili becerilerini de kullanırlar” (Çuhadar, 2006: 491).

Çoklu zekâ kuramında belirtilen zekâ türlerine Orff yöntemi uygulandığında çocuklarda farklı zekâ alanlarını geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Çocuklarda mantıksal zekâ, sosyal zekâ, görsel zekâ, sözel zekâ, bedensel zekâ, içsel zekâ ve müziksel zekâ alanları Orff yöntemiyle düzeyli bir şekilde gelişmekte ve çocuğa yarar sağlamaktadır (Resim 3) <http://www.uzmanogretiyor.com/coklu-zekâ-kurami/> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 3. Çoklu Zekâ Kuramı

2.5.2.2. Matematiksel zekâ

Matematiksel zekâ yapısına sahip bireyler soyut düşünme gücüne sahiptir. Birey genelde mantıklı bir şekilde neden-sonuç ilişkisi içerisinde de problemlerin cevaplarını aramaktadır. Problemleri kolayca çözüp, değerlendirme yapabilmektedir.

Müzik ve matematik belli kurallar çerçevesinde ilerlemektedir. Müziğin armonik yapısı matematikselidir. Bu armonik yapı tarihsel dönem içerisinde değişiklik yaşamıştır fakat matematiksel yönü aynı şekilde kalmaya devam etmiştir.

Orff eğitiminde matematiksel zekâ yapısına sahip çocuklara müziksel eğitim verilirken diğer dersler için algılama süreci akranlarına göre çok hızlı gelişmiştir. Akranlarına kıyasla algılama ve işitme eylemleri daha fazla olduğu görülmektedir. Ritim aletlerine ilgileri ve merak duyguları yüksek seviyededir. Diğer çocuklarla aynı eğitim alsalar bile algılama süreçleri ve beyin farklı değerlendirme süreci içerisinde olduğu için bazı zekâ alanlarına göre öğrenme daha hızlı gerçekleşmektedir. Bu zekâ yapısına sahip çocuklar şarkıları, tekerlemeleri, dans, drama gibi etkinliklerde basit ritmik çalgıları icra etmede oldukça başarılı oldukları ve hızlı düşünüp uyguladıkları görülmektedir (Talu, 1999: 166).

Müzik, 1000’li yıllarda matematiksel bilim olarak değerlendirilmektedir. Matematiksel zekâyâ sahip olan bireylerin ritim, çalgı çalma ve müziksel algılama durumlarının yüksek seviyede olduğu görülmektedir. Matematiksel zekâyâ sahip bireyler herhangi bir ritim duyduklarında ona uyum sağlayabilmektedir. Farklı zekâ yapısına sahip kişiler müziksel eğitimde zorlanırken, matematiksel zekâyâ sahip kişiler zorlanmayarak süreci kolay bir şekilde tamamlayabilmektedir. Bunun yanı sıra müzik eğitimi aldıktan sonra dışarıda duydukları ses ve ritimleri matematiksel zekâ kapasitesini kullanarak hızlı bir biçimde notaya dönüştürebilmektedir.

2.5.2.3. Görsel/ mekânsal zekâ

Görsel zekâ alanına sahip birey bir imgeyi görmede, kâğıda dökmede, zihinsel çözümlenmede, uzun süre ilk görüp algıladıkları haliyle kalıcı bellekte kolay bir şekilde saklayabilmektedir.

Müziksel zekâ alanı ile görsel zekâ alanını aynı anda aktif olduğunda çocuklar oyunlarla daha iyi öğrenebilmekte, günlük yaşamda gördükleri, yaşadıkları durumları daha iyi yansıtabilmektedir. Gördükleri simge ve imgeleri hafızalarında rahatça tutan çocukların etkinliklerde başarılı oldukları ritim duygumunu tam olarak algılayamasalar da görsel zekâ ile ezber yetenekleri olduğu için etkinliklerde başarılı olduğu gözlenmektedir. Orff dersinde oynanan oyunlar görsel zekâ alanını geliştirmektedir (Talu, 1999: 168).

2.5.2.4. İçsel zekâ

Kişinin kendini gerçekleştirme, kendine güvenmesi, kendini bilmesi anlamına gelen zekâ türüdür. Kendine güveni olmayan okulöncesi dönemdeki çocuklar içlerine kapanık olduğundan iletişime geçmekte güçlük yaşayabilmektedir.

Çocuklar Orff yöntemindeki etkinliklerle içsel zekâ alanını aktif olarak kullanmaktadır. Orff eğitimi ile kendine güven duygusu gelişen çocuklar kendilerini tanıma, şarkı, oyun, dans ve Orff çalgılarıyla beraber akranlarıyla uyum içerisine girebilmekte, öğretmen ve akranlarından oluşan küçük bir sosyal çevre oluşturabilmektedir. Orff yönteminde yapılan bazı etkinliklerde gözleri kapatma, müziği algılama ve dinleme, dokunma ve hissetme içsel zekânın gelişmesine etki sağlamaktadır (Altan, 2011: 55).

2.5.2.5. Sosyal zekâ

Sosyal zekâ yapısına sahip bireyler dışa dönük davranmaktadır (Doğan ve Çetin, 2008: 3). Herhangi bir arkadaş ortamına kolay uyum sağlama ve iletişime geçme becerileri yüksektir. Orff yönteminde kullanılan bu zekâ türü çocuklara bireysel değil grupsal olarak öğrenme olanağı yaratmaktadır. Çocuklar grup içerisinde şarkı söylerken, oyun oynayıp, dans ederken, basit ritmik Orff çalgılarını çalarken belli bir düzen ve uyum içerisinde akranlarıyla birlikte eğlenebilmekle birlikte öğrenebilmektedir.

Sosyal zekâ ve içsel zekâ bir nevi aynı görevi üstlenmektedir. Oyun oynama sosyal zekâ alının geliştirmektir. Çocuklar akran grubuyla etkileşim içerisindedir. Ayrıca drama ve rol oynama da sosyal zekâ alanını geliştirmektedir.

2.5.2.6. Müziksel zekâ

Çoklu zekâ kuramına göre birey birçok zekâ alanına sahiptir. Bu zekâ alanlarından herhangi biri geliştirilip ilgi alanına göre eğitim verilirse kullanılan zekâ alanı aktif olabilmektedir. Müziksel zekâ yapısına sahip olan çocuklar; şarkıları daha rahat söyleyebilir, kolay enstrüman çalabilir, notaları, teori kavramlarına akranlarına göre daha rahat ve kolay bir şekilde öğrenebilmektedir.

Müziksel zekâyâ sahip çocuklar beynin sağ ve sol bölümlerini kullandıkları için aynı anda duyuşsal ve bilişsel alanı aktifleştirdiğinden öğrenme süreçleri hızlı

ilerlemektedir. Küçük yaşlarda çalgı çalmaya başlamak beynin birden fazla bölgesinin kullanılmasını sağlayacaktır. Ayrıca verilecek olan müzik eğitimi için çocukta müzik yeteneğinin olması aranmamalıdır (Özcan, 2008: 8).

Orff yöntemi ile eğitim alan çocuklar müziksel zekâ durumları için bu yaşlarda şarkı söyleme, çalgı çalma eğitimleri ilköğretim ve ortaöğretim basamağı için temel oluşturmaktadır. Çocuklar Orff yöntemiyle yaparak-yaşayarak, eğlenerek, somut ve soyut düşünerek kalıcı öğrenme yaşamaktadır. Orff eğitimi verilirken şarkı sözleri günlük yaşantılardan alınmış kolay ve basit sözler olmalıdır. Çalgı eğitimi verilirken çocukların öğrenmeleri gereken ritimler basit ve anlaşılabilir olurken, söyledikleri şarkılar ses aralıklarına göre düzenlenmelidir. Basit Orff çalgıları kullanılarak öğretmenlerin düzenlediği etkinlikler eğlenceli hale getirilmeli ve çocukların ritim becerileri geliştirilmelidir.

2.5.2.7. Bedensel zekâ

Bedensel zekâ, bedeni kontrol edebilme, denge, hareket farkındalığı ile beden ve mekân ilişkisidir. Jest ve mimiklerle bedensel zekânın işlevleri arasında yer almaktadır.

Müzik aynı zamanda vücut hareketleriyle de (çalgı çalarken fiziksel bir performans gösterilmesi ve vücudun melodi ve ritimle yanıt vermesi gibi) yakın ilişkilidir. Müzik ve dans arasında çok yakın bir ilişki vardır ve bu da bize müzik ile bedensel/devinişsel (kinestetik) zekâ arasındaki ilişkiyi gösterir (Çuhadar, 2006: 491).

2.6. Orff ve Ritim

Ritim, doğada aklımıza gelen her şeyde görülmektedir. Ağaçların esintisi, kuşların ötüşü, insanların yürümesi gibi durumlar ritme örnek verilebilmektedir. Örneklere bakıldığında hepsi belli bir çerçeve ve düzen içerisinde gerçekleşmektedir.

Bir temponun düzenli bir şekilde tekrarı olan ritim, müziğin nabzını hissetme ya da zamanlama (keep time) yapabilme yeteneği şeklinde tanımlanmaktadır. Kulak eğitiminin en önemli ögesi olan ritim, her insanın doğumuyla birlikte getirdiği bir duygu olup çevremizde mevcut olan bir doğa olayıdır (Sığırtmaç, 2002: 31).

Müzik, ritim ile birlikte bir bütündür. Ritim, müziğin önemli ve kalıcı bir ögesidir. Müzik ve ritim hayatımızın her alanında yer alan evrensel bir dil haline

gelmiştir. Kalp atışında, saatin dakikasında, yürüyüşte ritim unsuru bulunmaktadır (Sığırtmaç, 2002: 31). Bu iki temel yapı birbirine köprü gibi bağımlı haldedir. Montessori “Her şey ritimle başlar.” sözüyle ritmin önemi vurgulanmaktadır (Pratt, 2007: 5).

“Çocuklar için müzik” kavramını Carl Orff şu şekilde açıklamaktadır: “Çocuklarda konuşma, şarkı söyleme ve hareket etme birbirleriyle iç içe ilişki içindedir ve bu ilişki beraberinde ritim duygusunun gelişmesine, çocukta melodik duygu gelişimine yardımcı olmaktadır” (Şenol, 2013: 91).

Çocuklar dünyaya geldikten sonra belli bir yaş aralığında duydukları şarkılara farkında olmadan elleri ve ayaklarıyla ritim tutmaktadır. Yaşları ilerledikçe verdikleri tepkiler düzen ve uyum içerisinde gelişmektedir.

Bebekler müziği yavaş ya da hızlı olarak ayırt edemezler. Bebeklere dinletilen müzik onlar için bir anlam ifade etmemektedir. Sadece bebekler 5 ve 6 aylık süreç içerisinde girdiklerinde müziğin ritmi ile bağımsız ve anlamsız olarak sallanarak tepki vermektedir (Zembat, Mertoğlu ve Choi, 2010: 49).

Carl Orff çocukların anne karnında müzik ile tanışmalarını önermektedir. Çocuklara anne karnında müzik dinletildiğinde bebeklerin sakinleştiği anneler tarafından hissedilmektedir. Çocuklar 1 yaşında etraftaki nesnelere vurarak daha sonra ise ellerini şaplatarak, alkış çalarak ritim tutmaya, 2 yaşında müziği sevmeye ve danslarıyla müziğe eşlik etmeye başlamaktadır.

1-2 yaş arası çocukların ilk şarkıları çoğunlukla aynı süreye sahip, nadiren de ½ oranında daha uzun süreye sahip olan seslerden oluşmuş ve çok basit ritim kalıplarından ibaret olan şarkılardır. Durakların uzunluğu çocuğun nefes almasına ve söylediği şarkıda başka bir söz öbeğine geçip geçmediğine bağlıdır (Pratt, 2007: 5).

Çocukların 3 yaşında müziğe karşı tepki göstermeden sadece dinlemekten zevk almaya başladığı izlenmektedir. 3 yaş aralığında olan çocukların çoğunluğunda bir şarkının sözlerini baştan sona ezberlediği ve melodisini tam olarak öğrenebildiği görülmektedir (Pratt, 2007: 5). Çocuklar 3 yaş aralığında el çırpma ile ritim tutmaktadır. Yaşları ilerledikçe ellerini vücutlarına, ayaklarını yere vurma ve etraflarında gördükleri nesnelere vurarak ses çıkarmaya başladığı gözlemlenmektedir. Kısacası hareketli olmak çocukların ayrılmaz bir parçasıdır. 5-6

yaş aralığında ise Orff yöntemiyle basit ritim çalgılarına anlamlı tepkiler vermektedir. Orff ve ritim çocukların eğitimi için büyük önem arz etmektedir. Ritim duygularını geliştirmek öncelik taşımaktadır.

Orff ve ritim eğitiminde amaç, çocuklara basit ritim kalıplarını öğretmek değildir. Ritim eğitimiyle süreç içerisinde çocukların bedensel zekâ yapılarını geliştirmek, beden dilini düzene koymak, çocuğun güven duygusunu geliştirmek ve mutlu olmasının yanı sıra eğlenmesini sağlamaktır (Sığırtmaç, 2002: 32). Çocuğun Orff yönteminde ilk olarak bedenini tanıması gerekmektedir. Daha sonra çocuklara basit ritim kalıpları öğretilerek beden perküsyonuyla birlikte etkinlikler düzenlenmeli son olarak da Orff ritim çalgılarıyla etkinlikler birleştirilmelidir.

Müzik ile ritim, çocuklarda bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini geliştirmede oldukça önemli bir yere sahiptir. Çocuk, müzik ile sosyal çevrede ve ailesinde yaşadığı sorunları ifade edebilme fırsatı bulmaktadır. Müzik, bilişsel alanda şarkıların teori kısımlarını (armoni) düşünmeleri, doğaçlama yapmaları beyin yapısını geliştirirken, hissettiği duygu yoğunluğu (mutlu, üzüntülü olma hali) ve kendilerini ifade etmeleri ise duyuşsal gelişim durumlarını olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Basit ritim çalgıları çocukların ince ve kaba kas motor becerilerinin geliştirmektedir. Çocuklar müziği duyduklarında aktif bir şekilde hareket eder ve vücut dilleriyle ritim tutarlar. Çocuklar müzik eşliğinde dans etmesi psikomotor becerilerini, şarkı söylemeleri dil ve sosyal gelişimine katkı sağlamaktadır (Şen, 2006: 340).

Ritim olduğunda oyun, dans, müzik belli bir uyum içerisinde kendini gösterirken ritmin olmaması düzensizlik, uyumsuzluk ve karmaşa ortaya çıkarabilmektedir. Ayrıca ritim ve müzik sayısal zekâ alanını geliştirmekte duyuşsal yapıyı da etkilemektedir. Müzik ve ritme zaman ayıran çocukların mutlu oldukları gözlenmektedir. Ritim çalgılarının etkinliklerde kullanımı çocuklarda duyarlı bir müzik dinleyicisi olduğunu ve akranlarına karşı tutumlarında (saygı, güven) gibi durumlarda olumlu etkiler sağlamaktadır.

Orff eğitiminin merkezi ritimdir. Okulöncesinde eğitim veren öğretmenler ritim çalışmalarına büyük önem göstermelidir. Öğretmenler etkinliklerinde 5-10 dakika arasında sadece ritim eğitimi ile ilgili etkinlik yapması gerekmektedir.

Öğretmenlerin lisans dönemlerinde müzik ile ilgili eğitim almaları, mesleki yaşamlarında yapılan seminer ve etkinliklere katılmaları eğitim ve öğretim açısından oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

Orff yönteminde çocuklara ritim eğitimi için basitten başlayarak zora doğru bir yol izlenmelidir. Şarkıyla birlikte ritim, hareket ve çalgılarla birleştirilmelidir. En başta çocuklar arkadaşlarından bağımsız olarak şarkıya uyum sağlamayla birlikte hareket ederler. Çocuk zamanla gruba uyum sağlayarak etkinlikleri eksiksiz gerçekleştirebilmektedir. Çocukların Orff derslerinde dinleyecekleri ya da söylemesi gereken şarkıların eğlenceli ve hareketli olması gerekmektedir. Bu durum çocukların müziği daha çok sevmelerine ve eğlenmelerine katkı sağlayacaktır (Sığırtmaç, 2002: 32).

Okulöncesi dönemdeki çocuklar basit ezgili şarkıları daha kolay bir şekilde ezberleyebilmektedir. Öğretmenler ritim çalgılarını tanıtip enstrüman eğitimi verdikten sonra çocuklara ilgi duydukları basit ritimli enstrümanlarla şarkılara eşlik edebilmelerini sağlamalıdır. Çocukların genelde sevdikleri çalgılar; davul, zil, marakas, ksilofon, ritim çubukları gibi basit ritimli enstrümanlardır. Basit ritim çalgıları ezgisi olan ve ezgisi olmayan şeklinde iki bölüme ayrılmaktadır. Ezgili vurmali çalgılara metalofon ve ksilofon, ezgisi olmayan vurmali çalgılar ise; davul, zil, marakas, ritim top, ritim çubukları örnek olarak verilmektedir. Bu çalgılar çocukların ince ve kaba kas motor gelişimlerini önemli derece destek sağlamaktadır. Ayrıca müziksel algı yeteneklerini de belli bir düzen ve disiplin içerisinde önemli ölçüde geliştirmektedir.

2.6.1. Orff yönteminde kullanılan basit ritim kalıpları

Orff yönteminde ritim, çocukların algılayabileceği basit kalıplardan oluşmaktadır. İlk aşamada çevredeki nesnelere ve vücut diliyle ritim oluşturulurken diğer aşamada ise basit ritmik çalgılar devreye girmektedir. Çocuklara yaş aralığına göre şarkı dinletilmesi gerekmektedir. Küçük yaşta çocuklara basit çocuk şarkıları, 5-6 yaş arasındaki çocuklara ise biraz daha kapsamlı ama ritim kalıpları karışık olmayan şarkılar dinletilmeli ve öğretilmelidir. Etkinlik 1, 2, 3 ve 4'de belirtilen basit ritim kalıpları Orff yönteminde sıkça kullanılmaktadır (Gedikli, 2007: 30-31-32).

2.6.1.1. İki vuruşlu tartım

Etkinlik 1. Orff Etkinliği Ritim Belleği Çalışması 1

2.6.1.2. Dört vuruşlu tartım

Etkinlik 2. Orff Etkinliği Ritim Belleği Çalışması 2

2.6.1.3. Üç yarım vuruşlu tartım

Etkinlik 3. Orff Etkinliği Ritim Belleği Çalışması 3

2.6.1.4. Altı yarım vuruşlu tartım

Etkinlik 4. Orff Etkinliği Ritim Belleği Çalışması 4

Okulöncesinde ritim etkinlikleri oyun, tekrar ve taklit yoluyla yapılmaktadır. Vücudun zıplama, koşma yürüme gibi hareketleri yani doğal ritimler yöntemde kullanılmalıdır. Çocuklar öğretilen şarkının ritim kalıplarını istenilen düzeyde öğrenememişlerse ritim çalışması alkış ve vücut hareketleriyle tekrar edilmelidir. Ritim etkinlikleri çocuklara hayvan ve meyve gibi isimlerle basitleştirilerek yapılabilmektedir. Ritim çalışmaları dinletilen şarkılarla da yapılabilmektedir. (Sığırtmaç, 2002: 32).

Orff eğitiminde ayakta yapılan ritim çalışmalarında ritim kalıbına göre; el çarpma, dizleri kırarak eğilme, vücudu sağa ve sola yatırma, oturarak ya da masayı kullanarak yere vurma, bacaklara vurma, göğüsse vurmak gibi vücut dili ile yapılan etkinlikler yer almaktadır. Çalgılar ile yapılan etkinliklerde ise davul, zil, ritim çubukları gibi çalgılarla öğretmenin başkanlığı doğrultusunda uyum ve disiplin içerisinde ezgilere eşlikler sağlanabilmektedir.

2.7. Orff Yöntemi ve Eğitim Süreci

Bu yöntem Carl Orff ve dansçı Gunild Keetman tarafından geliştirilmiştir. Yöntem radyo yayını ile yaygınlaşma fırsatı bulmuştur. Zuckmayer tarafından Orff Schulwerk “öğretici eser” olarak Türkçe diline çevrilmiştir. Bu çeviriden sonra “Okul Çalışmaları, Orff Metodu, Orff Yaklaşımı” gibi isimlerle değişiklik göstermiştir. Orff yönteminde dans, müzik ve ritim çocuğun kendisini dışa vurabilmesini ve ifade edebilmesini sağlamaya yardımcı olmaktadır. Orff yönteminde çocuklar dans becerisi ve ritim eğitimi ile vücutlarını hareket ettirerek vücut dilini, fizyolojik kas gelişiminin bir kısmını tamamlamaktadır. Orff derslerinde taklit, keşfetme, yaratma, doğaçlama, besteleme ve koreografi gibi evreler bulunmaktadır.

Türkiye’deki Orff eğitimindeki ilk girişim Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu derneğin temsilcisi Prof. Muzaffer Arkan olmuştur. Muzaffer Arkan 1951 yılında Almanya’da yapılan Orff eğitim kurslarına katılmıştır. 1956 yılında ise Carl Orff’un “Okul Ödevi” yapıtını Türkçe çevirisini yapmış fakat yayınlanmamıştır.

Tekerlemeler, konuşmalar, nesnelere ve çocukların isimleri Orff yöntemi ve müziğin kaynakları arasında yer almaktadır. Orff yönteminin başlangıcı pentatonik

dizilerdir. Pentatonik dizilerde yarım sesler bulunmadığından çocuklar kendi ezgilerini yaratabilmektedir (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 23).

Orff Schulwerk insanın/çocuğun “bütün boyutlarının kullanılmasını esas alır. Çocuğun “bütün boyutlarının kullanılması”: bedenselliğin, hareketten müziğe, hareketten dansa, dile, önce görüntü diline, düş gücüne varan sanatsal gücün açığa çıkarılması; insanın teknik ve sanatsal yetkinliğinin sistematik yapısıyla, aynı şekilde akli ve ruhuyla, “kafa, yürek ve elbirliğiyle, duyularının çoğunluğuyla, bütün boyutlarıyla kapsanmasıdır (Öziskender ve Güdek 2013: 216).

Orff yöntemi okulöncesi dönemi kapsayıp ilköğretim basamağında da devam etmektedir. Yöntem genelde 4-6 yaş grubu çocuklara uygulanmaktadır. Bu dönemde çocuklar oyun oynarken keşfettikleri şişe, tahta çubuklar gibi gündelik hayatta oynadıkları eşyalarla ezgisi olmayan sesler çıkarabilmektedir. Bunlar materyal olarak basit çalgılara örnek olarak verilebilmektedir.

Çocukların müzik yapmaları ilkel çağlarda yaşayan insanların yaptıkları müziğe benzetmek yanlış olmayacaktır. Bu benzerlikler eski çağlarda sözlü ve somut olmasıyla birlikte ritmin aktif olması ve gruba yönelik yapılan müzikle benzeşme göstermektedir. Bu müzik türüne “Elementer Müzik” denir. “Elementer müzik, çocuğa uygun olması nedeniyle müzik öğretmek için ideal bir araç ve müzik öğrenmek için ideal bir dildir” (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 21). “Elementer müzik asla tek başına müzik değildir. Hareket, dans ve konuşmanın birliğinden oluşan müziktir” (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 21).

Elementer müziğin ana ögesi bireydir. Çünkü müziğin başlangıcı insandır. Çocukların eğitimleri eğlenme ile desteklenerek uygulanmalıdır. Elementer müzik her yaş bireye uygulanabilen bir yöntem türüdür. Elementer müzik; dans, ritim, müzik, nota okuma, nota yazma gibi müziğin ana yapı taşlarını içinde barındıran ve bu olguları gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Okulöncesi öğretmenler Orff yöntemini uygularken belli kurallar içerisinde çocukların enstrüman çalabilmelerini, dans ederek, eğlenerek, canlandırma yaparak ve şarkı söyleyerek etkinlikleri bu doğrultuda gerçekleştirmelidir (Eren, 2012: 18).

Orff yaklaşımında müzikten önce, hareket, dil, beden sesleri ve vurmali çalgularla ritmik düzeyde ele alınır. Ardından ise mırıldanma, şarkı söyleme, ses heceleri ve ezgisel çalgılar yoluyla ezgi düzeyinde müzik yapılmaktadır. Vurmali

ezgi çalgıları yolu ile de en son aşama olan armonik düzeye varılmaktadır (Toksoy ve Beşiroğlu, 2006: 25).

Orff yöntemi çocuklara eğlenerek, yaparak yaşayarak, ritim ve çalgı çalarak öğrenmeyi amaçlamaktadır. Orff yöntemi dilsel özellikleri ve vücut dilini geliştirip müzik eğitimi ile bütünlüğü sağlamaktadır. Orff yöntemi çocukların müziksel algı durumları dışında görsel, bedensel, dokunsal gibi algı durumlarına da yardımcı olmaktadır. Çocuklara müzik eğitimi verirken müzikten soğumaması için dans içerikli, hareketli, öğretilecek şarkılar basit ezgi ve ritimlerden oluşmalıdır. Bu şarkılarda Orff çalgılarıyla süslenmelidir (Eren, 2012: 8).

Orff-Schulwerk çok çeşitli aktivite olanakları sunmaktadır; “Nefes ve ses oyunları, tartım alıştırmaları, artikülasyon ve konuşma alıştırmaları, dil oyunları, seslerle yapılan oyunlar, şarkı söyleme (serbest ve bağlayıcı), dinleme çalışmaları, beden ile çalışmalar ve hareket, dans, duyarlılaştırma alıştırmaları ve duyuları geliştirme, doğaçlama (ezgi, söz ve hareket bulma), sahneleme, pantomim grup oyunlarıdır (Cümbüş Auering, 2013: 36).

Carl Orff’a göre, Orff yönteminde “kabul” en önemli ögedir. “Herkes her fikri ile eşit derecede kabul görmelidir ki cesaretlensin ve kendini ifade edebilsin. Orff yaklaşımı ile işlenen derslerdeki zenginliğin temeli herkesin kendi müzik ve hareket seviyesine uygun rolleri sunmasıdır” (Öziskender ve Güdek, 2013: 217). Nitekim Orff eğitimi çocuğun sosyalleşmesini, toplum bilincini sorumluluk almayı öğrenmektedir.

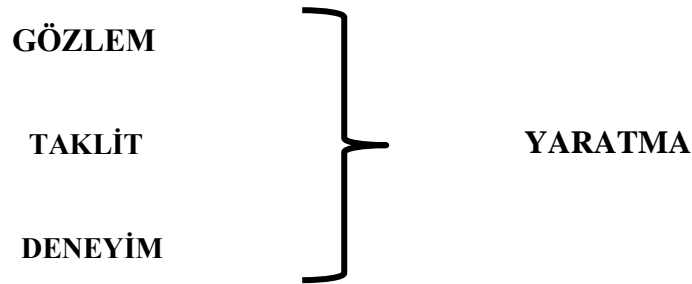
Bu yöntemde çocuklar hissettikleri duygu, düşünce ve istekleri dans, müzik ve hareketler yoluyla daha iyi ifade edebilmektedir. Doğaçlama ve yaratma Orff yöntemini önemli unsurları içerisinde yer almaktadır. Çocuk, drama ve doğaçlama yöntemiyle bağımsız olmayı, yaratıcı olmayı, kendini gerçekleştirmeyi, güven duygusunu ve insanlara saygılı olmayı öğrenir (Çevik, 2007: 97-98). Bu yöntemle çocuklar yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirerek zekâ seviyelerini arttırmaktadır.

Drama çalışmasıyla birey; özgür olmayı, yaratıcılığını ön plana çıkarmayı, neleri yapıp neleri yapamadığını öğrenmiş olabilmektedir. Doğaçlama yolu ile çocuk sosyalleşir, kendine olan güveni artar ve ritmik hareketlerle kendini geliştirir (Çevik, 2007: 97-98).

Doğaçlama, plansız eylem anlamına gelmemektedir. Öğretmen, çocuklara belli bir konu verip bu konu üzerinde hareket etmelerini, yeni fikirler oluşturmalarını sağlamaktadır. Doğaçlama yolu ile çocuklarda güven duygusu gelişmektedir. Güven duygusu gelişen çocuklarda yaratıcılık durumları da doğru orantılı olarak gelişecektir. Çocukların doğaçlama yapabilmesi için belli bir bilgi birikime sahip olması gerekmektedir. Müzik ilk olarak etkinliklerde ritmik olarak uygulanmalıdır. Bu uygulamada hareket, dil, beden perküsyonu ve basit ritim çalgılarıyla harmanlanmalıdır.

Carl Orff'a göre "Konuşma Alıştırması" isimler, atasözleri, bilmeceler, basit ve karmaşık tekerlemeler gibi ritmik oluşturulmuş bir dille ilk aşamada ritmik alıştırma yapıları. Doğal olarak bütün bu örneklere perküsyon eşliği ile ölçü ve ritim eklenmelidir (Soysalan, 2013: 71).

Orff yaklaşımının en önemli amaçlarından biri yaratıcı düşünce oluşturmaktır. Şekil 1'de belirtildiği gibi yaratıcı düşünce çocuğun önce gözlem yoluyla öğrenmesi, bu öğrenme durumunu taklit yöntemiyle tekrarlaması ve deneyim oluşturarak ortaya koymasınıdır. Yaratıcı düşünce çocuğun etkinliklerde aktif olmasını ve grup içinde sosyalleşmesini sağlamaktır (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 23).

Şekil 1. Orff Eğitimi Yaratıcılık

Orff yönteminde en önemli çalgı, bedendir. Yöntemde el çırpma, parmak şaklatma, ayakları yere vurma gibi vücut koordinasyonu sağlanmalıdır çünkü bu hareketler beden perküsyonu için kullanılmaktadır. Çocuklar hareketlerle şarkılara eşlik ederek bireysel ve grup çalışmasını öğrenebilmektedir. Diğer aşamalarda çocuklar ritim aletleriyle davul, zil gibi eğlenerek şarkılara eşlik etmekte ve bunu belli bir uyum içerisinde sergilemektedir. Orff yönteminde çocuğun müzik ile ilgilenmesi için herhangi bir yetenek durumuna ihtiyacı yoktur

Orff yönteminin amacı, çocuklar okuma yazma eylemine geçmeden önce müzik becerisi ve işitme duyusunu geliştirmektir. Bu yöntemin önemli amaçlarından diğeri ise müzik ve ritim eğitimi dışında; çocuklara soyuttan somuta, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi gerçekleştirmek, yaratıcı düşünmeyi sağlamak, kendini gerçekleştirmesini ve özgüven duygusunu kazanmalarına öncülük etmektir.

Orff yöntemindeki asıl öge basit ritimlerdir. Bu yöntemde basit ritimli çalgılar kullanılmaktadır. Enstrüman olarak ksilofon, davul, ritim çubukları, zil, marakas gibi çalgılar örnek verilmektedir. Orff yönteminde çocukların müzik sevgisini arttırmak için dönemin özelliğine göre basit ve anlaşılır müzikli oyunlar oynatılabilmektedir.

Orff sürecinin anahtarları “keşif “ ve “deneyim”dir. Müziğin elemanları ilk olarak en basit nerede ise ham formunda keşfedilir. Mekân içindeki radyatör, cam, zemin gibi elde edilen seslerde bunlara eklenebilir. Burada çeşitli davullar, ritim çubukları, ağaç ve çelik agogo gibi organize seslere gidilir. Çocuklar çalarken sesin özelliklerini fark eder. Sesin keşfinde çalgılar kadar çocuğun kendi sesi de çok önemlidir. Hareket yoluyla mekân çocuğun kendi sesi ve çalgılar aracılığıyla ses keşfedilirken formun keşfedilmesi doğaçlama yoluyla olur. Sürecin her adımında taklitten yaratıcılığa ulaşır “taklit” yaratıcılığa model oluşturmak için kullanılır. Parçadan bütüne, basitten karmaşığa gitmek yaratma sürecini hızlandırır (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 23).

2.7.1. Orff yaklaşımının bölümleri ve özellikleri

Orff yöntemi çocukların şarkı söyleme, dans etme, oyun oynama, ritim tutma gibi sevdikleri durumların üzerine kurulmuş bir eğitim ve öğretim sistemidir. Çocuklar bu süreç içerisinde ilk olarak tekerlemelerle müziği hissederek sonra müziği dinler ve son olarak müziği okumaya başlar (Çimşir, 2013: 38).

2.7.1.1. Şarkı söyleme

Orff Schulwerk için çalgı çalma ne kadar önemli görünse de ses çalışmaları da Orff yönteminde önemli yer tutmaktadır. Çocuklar genelde konuşma ses tonlarıyla şarkı söylemektedir. Anasınıfı öğretmenleri ses eğitimi verirken soyut kavramları somutlaştırarak ders içi etkinliklerde çocukların çevrelerindeki simge ve nesnelere meyve, yiyecek isimlerini örnek alarak ezgisel bir biçimde şarkı bütünlüğüne aktarmalıdır.

Bu yaşlarda çocuklardan çok iyi şarkı söylemeleri beklenemez, çünkü çocuklar ses tonlarını değiştirerek şarkı söyleyemezler. Okulöncesi dönemde çocuklara tekerleme ve şarkı söyletme çocukların kendi kültürleri öğretmekle birlikte düzgün ve doğru cümle kurmayı, cümle kalıplarını, bu kalıpları telaffuz edebilmeyi, dilsel zekâ alanlarını geliştirmekte ayrıca gruba ve akranlarına uyum sağlamayı da desteklemektedir.

Orff yönteminde kullanılan şarkı söyleme becerisinde iki etkileyici unsur bulunmaktadır. Birinci unsur çocuğun doğuştan gelen yeteneği, diğer unsur ise kişilik oluşmasıyla birlikte çocuğun kültürleşme sürecidir. Her çocuk şarkı söyleme durumları için yeterli donanıma sahiptir. Çocuk, şarkı söylemeye ilk olarak annesi ile başlamaktadır. Annenin naif ve yumuşak sesi çocukla duygusal olarak bağ kurup etkileyebilmektedir. Çocuk bu etkiden sonra çevredeki seslere, şarkılara uyum sağlamakla birlikte şarkı söyleme eylemini de sevmeye başlamaktadır (Cümbüş Auering, 2013: 28-29).

2.7.1.2. Çalma ve eşlik etme

Çalma ve eşlik etme eylemine cümleler ile birlikte doğaçlama yaparak başlanmalıdır. Daha sonra çocuk şarkıları ve çocukların kendi kültürlerini öğrenmesi için basit halk türküleri ile çalgı çalma eylemi birleştirilmelidir. “Bu parçalar, röproduksiyon anlayışından farklı olarak, ritmik ve melodik çeşitleme, yeni ostinatolar bulma, yeni partiler ekleme gibi çeşitli yöntemlerle canlı yapılar haline dönüştürülmektedir” (Kalyoncu, 2006: 9).

Bu bölümde çocuklar enstrüman çalabilme eylemini doğaçlama olarak gerçekleştirmektedir. Doğaçlama çalmaları yaratıcılıklarını geliştirmede önemli yere sahiptir. Çocuklar önce çevrelerindeki simgeleri (masa, şişe) çalabilmeye daha sonra ise basit çalgılarla şarkılara eşlik etmeye başlamaktadır. Bu çalgılar 4-6 yaş aralığında çocukların gelişim düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir. Bu bölümde çocuklar yaratıcılıklarını geliştirmekle birlikte düzen içerisinde akranlarına uyum sağlamayı da öğrenmektedir.

Blok flüt adlı enstrüman Orff eğitiminde bazı etkinliklerde öğrencilerin dikkatini çekmek için kullanılmaktadır. Fakat Orff çalgılarıyla birlikte öğretilmemektedir. Çocuklar Orff basit ritim çalgılarıyla birlikte eğitim almaktadır

(Resim 4-5) <http://www.cinaragacim.com/2010/12/cocuklara-spor-ve-muzik.html> (Erişim Tarihi: 21.10.2016). Bu algılara davul, marakas, ritim çubukları, def gibi algılar da eklenmektedir (Kalyoncu, 2006: 9).

Resim 4. Etkinlik rneği

Resim 5. Etkinlik rneği

2.7.1.3. Bedensel müzik ve ritim

Orff yöntemine göre çalma eylemine ilk önce beden çalgılarıyla başlanmaktadır. “Bu, bireyin müzik yapmak için doğal ve temel gereçlere sahip olduğunu ve bedeninden çeşitli tınıları elde etme imkânını fark etmesi açısından büyük önem taşımaktadır” (Kalyoncu, 2006: 9).

Tarihsel süreç içerisinde bedensel müzik 20.yy’da daha da yaygınlaşmıştır. Bedensel müzik, belli bir kalıp içinde el çırpma, ayak vurma, el şaplatma, ellerle göğse vurma ve bacaklara vurma gibi birçok teknikle uygulanabilmektedir. Bedensel müziğin en önemli öğelerinden biri de koreografidir. Koreografi, dansın müzik ile uyum ve ahenk içinde birleşimidir (Kalyoncu, 2006: 9). Çocuklar Orff yönteminde çalgılar ile birlikte beden perküsyonunu birleştirmektedir (Resim 6) <http://www.valleypresbyterian/jna> (Erişim Tarihi: 19.10.2016).

Resim 6. Etkinlik Örneği

2.7.1.4. Devinme ve dans

Devinme ve dans tüm sınıftaki öğrencilerin katıldığı ve danslardan oluşan etkinliktir (Kılıç, 2011: 5).

“Orff’a göre; müzik, dans, jimnastik birbiriyle iç içedir. Derslerinde dans eden öğrencilerine davulla eşlik etmiştir. Günther jimnastik, dans ve müzik okulunun en önemli özelliği doğaçlamaya yer veriyor olması, başlangıçta ise vurmali çalgıların kullanılmasıdır” (Çevik, 2007: 97).

Bu yöntem, müziğin beden ile birlikte yaşanan duyguyu karşı tarafa hissettirmesidir. Müzik ve ritme uyumlu olan el, kol, bacak hareketleri ve adımlardan oluşan bu bütünlük bazen kareografi bazen de doğaçlama olarak sergilenmektedir.

Müzik, ritim ve hareket bir araya geldiğinde birbirlerini tamamlamaktadır. İnsanların en iyi enstrümanından biri ses diğeri ise beden dilidir. Dans, hareket ve müziğin birleşimidir. Eğitimciler çocuklara müzik ile birlikte dans edip ritim tutarak kalıcı öğrenmelerini sağlamaktadırlar. Resimdeki örnekte çocukların dans etkinliği görülmektedir (Resim 7) <http://www.valleypresbyterian/jna> (Erişim Tarihi: 19.10.2016).

Resim 7. Etkinlik Örneği

Kalyoncuya göre Orff yönteminde devinme ve dans iki aşama halinde gerçekleşmektedir.

Birinci çalışma tipinde hareketten müziğe varmak esastır. Beden devinimlerine sözcük, ses, ritim kalıpları veya melodiler bulma gibi aşamalı çalışmalar örnek olarak verilebilir. Harekete göre müzik çalışmalarında ise, vücut devinimlerinin dolaysız olarak beden perküsyonuna, Orff çalgıları üzerinde ritmik veya melodik birimlere dönüştürülmesi esastır (Kalyoncu, 2006: 10).

Bu yaklaşımda öğretmen ve öğrencinin aktif olması gerekmektedir. Çocukların yeni bir şey yaratma, yorumlama becerileri gelişirken hem duyarak ve hissederek hem de yaparak öğrenmelerine olanak sağlanmaktadır.

2.7.1.5. Canlandırma

Canlandırma, kalıcı öğrenmeyi sağlayan en önemli aşamalardan biridir. Orff yönteminde müzik ile canlandırma tekniğinin birlikte kullanılması çocuklarda müziksel algıyı üst düzeye taşıyarak öğrenmeyi zenginleştirmektedir.

Canlandırma çalışmalarında müziğin mimari malzemesi ses ile ilgili özelliklerin, müziksel ve müzik dışı içeriğin çalışılması başta gelir. Ses kaynakları ve türleri ile birlikte süre, yükseklik, hız, şiddet, renk gibi temel ses parametrelerinin işlenmesinde canlandırma yöntemi sıklıkla tercih edilmektedir. Çeşitli dörtlük ve şiirlerin, şarkıların dramatize edilmesi de bu kapsamdaki çalışmalarımızdandır (Kalyoncu, 2006: 10).

Anasınıfı öğretmeni etkinliklerde masal ya da şarkıyı canlandırmaları sırasında dans, bedensel ritim, şarkı söyleme, Orff çalgıları çalma gibi davranışları da eklemektedir. Öğretmen çocukları bu etkinlik de canlandırma yaparken canlandırılacak şarkı ya da masaldaki karakterlerin yerine geçmesini sağlamalıdır (Kılıç, 2011: 6). Canlandırma aşaması, empati kurmayı, yaşama yakınlığı, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi desteklemekle birlikte çocukların kelime dağarcığını da geliştirmektedir.

C. Saint-Saëns (1835-1921) “Hayvanlar Karnavalı” örneğinde olduğu gibi, içeriği ile canlandırma çalışmasına özendirilecek orkestra eserleri de ele alınmaktadır. Taklit etme, beden dili, olay ve karakterlerin canlandırılması bireyin ses ve müziğe ilişkin olguları ve tematik içeriği kendi deneyimi yoluyla yaşayarak anlamasını kolaylaştırmaktadır (Kalyoncu, 2006: 10).

2.7.1.6. Müzikal okur-yazarlık

Müzikal okur-yazarlık, çocuğun müzikal sesleri tanımasını ve bu seslerden bir bütünlük oluşturması anlamına gelmektedir. Çocuklar bu dönemde ritim tutmayı, şarkı söylemeyi bunları belli bir düzen ve uyum içerisinde yapmayı öğrenirler. Bu becerilerle ilköğretim çağına gelen çocuk nota okuma ve yazma açısından akranlarına göre daha başarılı olmaktadır.

2.7.1.7. Ses materyalleri inşa etme

Bu çalışmalarda çocuklarda somut öğrenmeyle birlikte yaratıcılık olgusu gelişmektedir. Çocuklar ve eğitimciler ses materyalleri oluştururken, yoğurt kovaları, karton, şişe gibi gereksiz malzemelerden yararlanmaktadır. Bu aşama çocukların günlük yaşantılarında kullandıkları eşyaları basit ritim aletlerine dönüştürebilmelerini, el becerisi kazandırmayı hissederek, anlayarak, severek yapabilmelerini sağlayabilmektedir (Resim 8) www.muzikogretmenleriyiz.biz (Erişim Tarihi: 06.10.2016).

“Öğrenciler bu çalışmalarla, materyal üretimi imkânlarını ve çeşitliliğini somut olarak görmektedirler. Ayrıca ürettikleri araçları ve basit çalgı tasarımlarını, Orff-Schulwerk aktivitelerinde de bizzat kullanmaktadırlar” (Kalyoncu, 2006: 10).

Resim 8. Ses Materyalleri

2.8. Okulöncesi Dönemde Orff Yöntemi Etkinlikleri

Belirtildiği gibi Orff ders sürecinde çocuklardaki bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri gelişmektedir. Orff dersindeki etkinlikler ve egzersizler sınırsız sayıdadır. Etkinlikler çocuklarda yaratıcılık özelliğini, kendini rahat ifade etmeyi, dikkatini yoğunlaştırmayı ve güven duygusunu geliştirmektedir.

2.8.1. Tanışma oyunu

Öğretmen etkinliği başlatırken çocukların halka şekline gelmesini istemektedir. Daha sonra öğretmen halkanın ortasına geçerek önce kendi ismini söyleyerek vücuduna

vurmaya başlamaktadır. Öğretmen etkinliğe müzik de ekleyerek çocuklardan müziğe uyum sağlamalarını ve hareket etmelerini sağlaması gerekmektedir. Öğretmen biranda müziği durdurarak çocukların karşısında kalan öğrenciyle eşleşmelerini ve selamlaşmalarını istemektedir. Daha sonra öğretmen etkinliğe farklı şekiller de eklemeye başlamaktadır. Bu şekilleri çocuklara vererek beden perküsyonuyla aynılarını yapmalarını istemektedir. Müzik tekrar başladığında el ele tutuşan çocuklar birbirlerinden ayrılarak etkinliğe aynı şekilde devam edeceklerdir.

2.8.2. Isınma çalışması

Bu çalışma bedenın müziğe uyum sağlamasıdır. Öğretmen etkinlikte ilk olarak halka haline getirdiği öğrencileri ses tonuyla dikkatlerini toplamaktadır. Öğretmen önce kendi beden diliyle ritim oluşturacaktır. Daha sonra çocukların arkadaşlarıyla aynı durumu tekrar etmelerini sağlayacaktır. Öğrencileri sınıf içerisinde gezdirerek masa, duvar gibi nesnelere vurarak ritim oluşturmalarını sağlayıp etkinliği sona erdirecektir.

İkinci etkinlik ısınma çalışması olarak herkesin bildiği “Tavşan Kaç” etkinliğidir. Çocuklar bir daire halinde minderlere oturtulması gerekmektedir. Ebe olarak seçilen çocuk elinde bir mendil ile oturan arkadaşlarının arkasından dolanarak yürümeye başlamaktadır. Bu sırada oturan çocuk grubu ellerini çarparak

Yağ satarım bal satarım,
Ustam ölmüş ben satarım,
Ustamın kürkü sarıdır,
Satsam on beş liradır.

mısraları ezgisi ile birlikte söylemeye başlayacaktır. Ebe olan çocuk mendili grup arkadaşlarından birinin arkasına bırakarak koşmaya başlayacaktır. Mendil bırakılan arkadaş da onu yakalamak için uğraşacaktır. Oturan akran grubu ise ellerini daha hızlı çarparak “zambak zum bak dön arkana iyi bak” adlı cümleyi ezgisel bir şekilde seslendirecektir. Etkinlik farklı çocuklarla tekrarlanarak devam edecektir.

2.8.3. Uyum çalışması, güven çalışması

Uyum ve güven çalışması için öğretmen öğrencileri daire şekline getirmektedir. Daire olan grup müzik eşliğinde öğretmenin gösterdiği hareketleri belli bir uyum ve

düzen içerisinde taklit ederek sergilemesi gerekmektedir. Öğretmen, öğrencileri ikili grup oluşturacak şekilde düzenlemektedir. Etkinliğe müzik de açarak çocukların dans etmelerini sağlayacaktır. Öğretmen öncülüğünde gösterilen hareketlere çocuk iki kez eşinin omzuna, eline ve ayaklarına vurmalıdır. İki kerede parmak şaklatma hareketinin yapılması gereklidir. Hareket müzik kapatıldığında ve her defasında bir aşama azaltılarak yapılacaktır.

2.8.4. Esas çalışma

Öğretmen bu çalışmada gruptaki öğrencileri el ele tutuşturarak daire şeklini oluşturmaktadır. Öğretmen üçten geriye sayarak öğrencilerin dikkatini çekip etkinliğe başlayacaktır. Öğretmen üç kez zıplayıp bir sağ, bir sol eliyle dizlerine vurur ve çocukların tekrar etmesini isteyecektir. Çocuklar taklit yoluyla gördüklerini tekrarlamaları gerekmektedir. Öğretmen aynı hareketleri tekrar yaparak ellerini sağ ve sol yana açıp yanındaki arkadaşının ellerine altı kez vuracaktır ve öğrenciler yine hareketi tekrarlayacaklardır.

Öğretmen etkinliği baştan alarak aynı hareketleri sırasıyla tekrarlayıp ve üzerine üç kez sağ ve sol elle popo ya vurma hareketi de ekleyecektir. Daha sonra etkinliğe üçer kez sağ elle sol omuza, sol elle sağ omuza vurma ve başa dokunma gibi beden hareketleri de eklenecektir.

2.8.5. Dinlendirme

Bu etkinlikte öğretmen çocukların rahat şekilde oturmalarını istemektedir. Klasik bir müzik eşliğinde gözlerini kapatan çocukların hayal kurmaları ve rahatlamaları sağlanmalıdır.

Öğretmen dinlendirme etkinliğinde çocuklar için dinlendirici müzik açarak gözlerini kapatıp hayal kurmalarını istemektedir. Öğretmen daha sonra kuşların cıvıltısını, güneşin sıcaklığını, esintiyi hissetmelerini söyleyerek hayal kurmalarını destekleyerek çocukların rahatlaması sağlaması bu etkinliğin amacıdır.

2.9. Orff Yönteminde Kullanılan Çalgılar

Carl Orff eğitimini daha eğlenceli hale getirebilmek için kendi adını verdiği Orff çalgıları kullanır. Orff eğitiminde ritmin oluşabilmesi için dil becerisi önemli yer tutmaktadır. Tekerlemeler, sayışmalar ve şarkılar dil becerisini geliştirmektedir. Dil

becerisinden sonra ritmin bedende hissedilmesi gerekmektedir. Çünkü bedende hissedilen ritim içselleşir ve öğrenilmesi daha kolay olmaktadır. Ritim beden diliyle uygulandıktan sonra basit ritimli çalgılara geçiş yapılmalıdır. Orff yöntemindeki şarkı söyleme becerisi ve ritim etkinlikleri bu süreç içerisinde gerçekleşmektedir.

Çocukların, Orff çalgıları ile yaratıcılıklarının gelişimi sağlanmaktadır. Ritim etkinlikleri başta çocukların kulak gelişimlerini, psikomotor gelişimlerini, grup içerisinde uyum sağlama durumlarını geliştirmektedir. Orff yönteminde çalgıların ritim becerileri üzerindeki etkisi çocukların müzik diliyle kendilerinin ifade etmesini sağlamaktadır. Orff yönteminde kullanılan çalgıların amacı taşınabilir olması ve çocuklar müzik yeteneğine sahip olmadan duyduğu müziğe eşlik edebilmesini sağlamaktadır. Çocukların bedensel, ruhsal ve zihinsel durumlarına etki etmektedir.

Orff yöntemindeki çalgılar; çelik üçgen, ritim çubukları, zil, timpani, gong, ksilofon, metalofon, bango, marakas, kastanyet, tef, glockenspieller ve çeşitli büyüklükte davullar en çok bilinenleri arasındadır.

Çocuklar bu çalgıları oyuncak olarak algıladıkları için müziği eğlenebilecekleri koşullarda yerine getirmiş olurlar. Çünkü çocuklar bu çalgılara rahatlıkla dokunabilir, vurabilir ve bu çalgıları sallayabilmektedir. Ayrıca bu kullanımı kolay olan bu çalgılar, her yaşa uygun ve ucuzdur. Çocukların Orff yöntemi ile birlikte müzik yapma sorumlulukları da artmaktadır. Çocuklar müzik ortamında hayal dünyaları da gelişerek, kendilerini ifade etme fırsatı bulmaktadır.

2.9.1. Ritim çubukları

Ritim çubukları, 30 cm uzunluğunda zımparalanmış tahtadan yapılmıştır. Ritim çalışmalarında kullanılan destekleyici çalgılar arasındadır. Ritim çubukları birbirine vurularak kullanılmaktadır. Orff yönteminde sıkça kullanılan çalgılar arasındadır (Resim 9) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 9. Ritim Çubuk Seti

2.9.2. Tefler

Tef, ritim çalışmalarında kullanılan çalgılar arasında bulunmaktadır. Kasnak üzerine çift olarak pirinçten yapılmış ziller geçirilmiştir. Maliyeti ucuz olduğu için Orff yönteminde en çok tercih edilen ritim çalgılarından biridir (Resim 10) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 10. Tef

2.9.3. Kastanyetler

Kastanyet adlı çalgı aleti ağaçtan üretilmiştir. İki eşit parçadan oluşur ve parmaklara takılarak avuç içinde çalınmaktadır. İspanyollara özgü ritim çalgısıdır (Say, 2005:

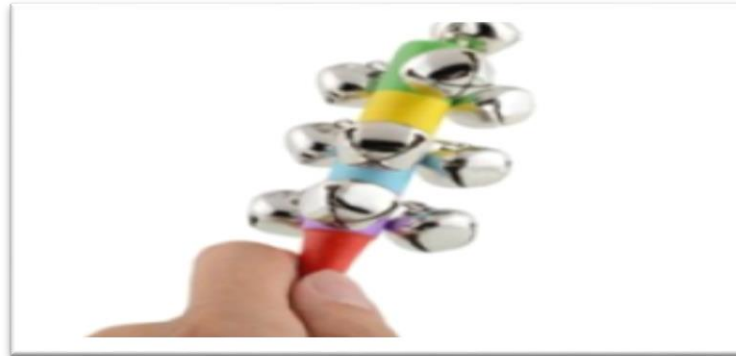
246). Orff yönteminde çocukların sevdiği ritim çalgısıdır (Resim 11) <http://mirandakirtasiye.com/index.php61> (Erişim Tarihi: 11.10.2016).

Resim 11. Kastanyet

2.9.4. Çingiraklar

Çingirak küçük çan olarak da adlandırılmaktadır. Ham maddesi pirinç olan bu çalgı, sallamayla harekete geçen ve perdesi olmayan fakat tınısı belli olan ritim çalgısıdır. (Resim 12) <http://mirandakirtasiye.com/index.php?route=product/category&path=61> (Erişim Tarihi: 11.10.2016). Orff yönteminde kullanılan ve çocukların sevdiği ritim çalgıları arasında yer almaktadır (Say, 2005: 386).

Resim 12. Çingirak

2.9.5. Davullar

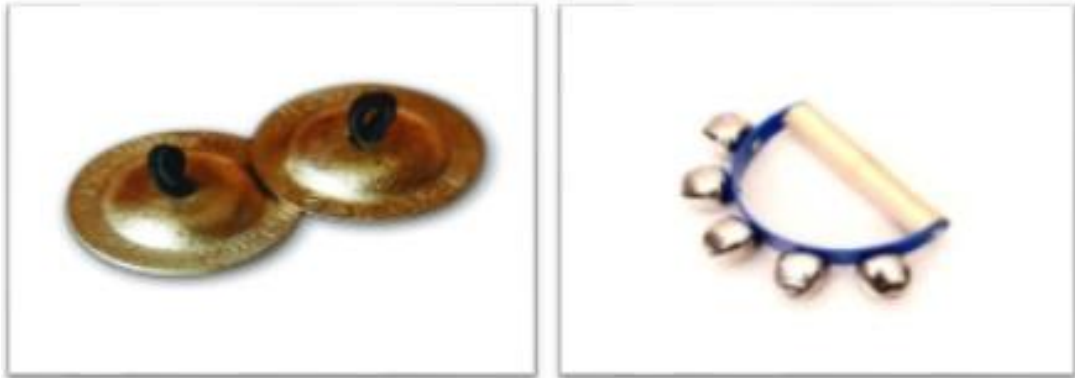
Davul eski çağlardan günümüze kadar gelen perdesiz, genelde kasnak ve çerçeve arasına deri ya da film konularak yapılan ritim çalgısıdır (Resim 13) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016). Bu çalgının ses durumu yüksek seviyededir (Say, 2005: 419). Orff etkinliklerinde çocukların severek ve eğlenerek kullandığı çalgılar arasındadır.

Resim 13. Davul

2.9.6. Ziller

Resimlerde belirtilen zil çeşitleri Orff yönteminde en çok kullanılan çalgılar arasında yer almaktadır. Çocuklar zilleri kullanırken zorlanmadıklarından bu çalgı türünü çok sevmektedir. Resimde belirtildiği gibi zillerin farklı boyut ve şekilleri bulunmakta ve genellikle pirinçten yapılmaktadır (Resim 14-15) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 14. Parmak Zil ve Kemer Zil

2.9.7. Marakas

Marakas isimli enstrüman genelde her çocuğun ailesinden yardım alarak yapabileceği çalgılar arasında yer almaktadır. Plastik bir şişeye ve kutuya küçük taşlar konulup ağzı kapatılarak yapılabilen enstrümandır. Marakas, genelde tahta ya da plastikten içerisine minik kum taneleri ve taşlar konularak yapılmaktadır (Resim16-17) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 15. Marakas ve Yumurta Marakas

2.9.8. Ksilofonlar

Ksilofonlar Afrika ve Güney Asya'nın geleneksel çalgıları arasında yer almaktadır. 16.yy'da Avrupa da kullanılan çalgılar arasına girmiştir. Resim 18'de gösterilen çalgı 19.yy'da Ksilofon adını almıştır. Ksilofon yan yana dizilen tahtalardan oluşup, büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır (Resim 18) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016). Orff yönteminde kullanılan en önemli enstrümandır (Say, 2005: 629).

Resim 16. Ksilofon

2.9.9. Darbukalar

Darbukaların perde sistemleri bulunmamaktadır. Darbukalar çeşitli ebatlarda yapılabilmektedir. Ortadoğu ve Afrika gibi ülkelerde sıkça kullanılmaktadır. Darbukalar eskiden pişirilmiş topraktan günümüzde ise alüminyum, bakır gibi metallere yapılmaktadır (Resim 19) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016). Çocuklar genelde bir yere vurmaya severler bu çalgıda Orff yönteminde çocukların en zevk aldığı enstrümanlar arasında yer almaktadır (Say, 2005: 411).

Resim 17. Darbuka

2.9.10. Çelik üçgenler

Çelik üçgen, çelik veya nikelden yapılmış olup bir köşesi açıktır (Resim 20) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016). Metal bir çubukla vurulan küçük vurmali çalgıdır (Say, 2005: 383).

Resim 18. Çelik Üçgen

2.9.11. Agogolar

Agogolar Afrika kökenli çalgılardır (Resim 21) <http://www.webmuzikmarket.com> (Erişim Tarihi: 19.10.2016). Metal ve tahta alaşımlarından yapılmaktadır (Say, 2005: 23). Orff yönteminde kullanılan enstrümanlar arasındadır.

Resim 19. Agogo

2.9.12. Çanlar

Çanlar bakırdan yapılmaktadır. Çeşitli boyutları bulunmaktadır (Resim 22) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016). Orff yönteminde sıkça kullanılan ve çocukların sevdiği enstrümanlardandır (Say, 2005: 373).

Resim 20. Çan Diatonic

2.9.13. Cabasa

Cabasa adlı enstrüman Amerika vurmali çalgısıdır. Plastik ya da ağaçtan yapılmış olup, etrafına metal bilyeler dizilmiştir. Marakas benzeri bir enstrümandır (Resim 23) <http://www.orffaletleri.com> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

Resim 21. Cabasa

Carl Orff vakfının Türkiye’de Orff Model Okulu uygulamasının yapıldığı tek okuldur. Bu okul seminerler ve kurs eğitimleri düzenleyerek Orff yönteminin Türkiye’de gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamaktadır (Resim 24) <http://www.alev.k12.tr/turkiyede-muzik-egitimi-ve-Orff-yaklasimi/> (Erişim Tarihi: 25.10.2016).

Resim 22. Türkiye’deki İlk Orff Eğitim Okulu

2.10. Orff Etkinlikleri

Etkinlik 5’de belirtilen eserde öğretmen sınıfta Mozart’ın yaşadığı zamandaki resimlerini, O dönemdeki insanların kıyafet tarzlarıyla ilgili görsel öğeleri sınıfın farklı bölümlerinde sergiler. Öğretmen çocukları grup haline getirerek Mozart’ın eserlerinden olan “Yaşasın Okulumuz” adlı eserini kısık sesle açarak öğrencilerin sınıf içerisinde Mozart müzesindeymiş gibi gezmeleri sağlamaktadır. Öğretmen gezintide Mozart’ın müzik hayatını etkileyici bir ses tonuyla öğrencilere aktarır. Öğretmen daha sonra öğrencilerin ellerinden tutarak “yaşasın okulumuz” adlı şarkıyı çocuklarla birlikte söylemeye başlar. Öğretmen etkinlik için beden perküsyonunu kullanarak dans etmeye başlar. Öğrencileri de bu konuda aktif hale getirerek dans ile birlikte şarkı söylemelerini sağlayıp etkinliğe devam eder (Bilen, Özevin ve Canakay, 2011: 44).

YAŞASIN OKULUMUZ

Uyarlayan: A. Muhtar ATAMAN

Müzik: W. A. MOZART

Da ha dün an ne mi zin kol la rın da ya şar ken
Çi çek li bah çe mi zin yol la rın da ko şar ken
Şim di o kul lu ol duk sı nıf la rı dol dur duk
Se vinç li yiz he pi miz ya şa sın o ku lu muz

Etkinlik 5. Şarkı Örneği 1

Okul yurt güneşidir,	Şimdi okullu olduk,
Bizlere bilgi saçar,	Sınıfları doldurduk,
Annemizin eşidir,	Sevinçliyiz hepimiz,
Severek kucak açar.	Yaşasın okulumuz.

Etkinlik 6'daki eserde Öğretmen etkinliğin başında öğrencileri büyük bir halka olmalarını sağlar. Müzik başladığında çocuklar el çırparak tempo tutar. Eserin ilk dizesinde “Gel bize katıl bize hem oyuna hem söze” kısmı söylenirken çocuklar küçük adımlarla dairenin ortasına gelir ve dönerler. Eserin diğer sözlerinde aynı etkinlik devam eder. Eserin “Üç adımla sağa koş bir adımla sola koş” kısmı söylenirken çocuklar çapraz adımlarla sağa ve sola ilerler. Etkinliğe el çırpma, zıplama ve beden perküsyonu gibi figürlerde eklenir (Ünal, 2000: 9).

GEL BİZE KATIL BİZE

Müzik: Muammer SUN

Oyun: G. ZORLU

Gel bi ze ka tıl bi ze

Hem o yu na hem sö ze

Tür kü söy le yip oy oy

Oy na ya lım loy loy

Etkinlik 6. Şarkı Örneği 2

Etkinlik 7’de bulunan eserde etkinlik yapılırken öğretmen çocukları daire haline getirip mindere oturmalarını sağlar. Öğrenciler içerisinden seçilen ebe elindeki mendille dairenin dışında kalır. Grup şarkı söylemeye başlar. Grup şarkı söylerken ebe halkanın etrafında elindeki mendille yavaşça tur atmaya başlar. Daha sonra ebe bir arkadaşına mendili bırakır ve yürümeye devam eder. Eğer arkadaşı mendili fark etmişse ebe kaçar ve kovalamaca başlar. Bu sırada grup ellerini çarparak ritim tutmaya ve “yağ satarım” isimli şarkıyı söylemeye devam eder (Ünal, 2000: 19).

YAĞ SATARIM

TEKERLEME

Yağ sa ta rım bal sa ta rım

Yağ sa ta rım bal sa ta rım

Kö mür lük te kö mür Mer di ven den i ni yor
Ha nım la ra ö mür Bi ze pa ra ve ri yor

On pa ra ol sun Ce bi mi ze dol sun
Beş pa ra ol sun Ce bi mi ze dol sun

O da bi zim ol sun

Etkinlik 7. Şarkı Örneği 3

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Nitel ve nicel araştırma yöntemi ile ele alınan bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Sözel ve sayısal verilere dayanmaktadır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Orff çalgılarının anasınıfı çağındaki çocukların ritim becerilerinin geliştirilmesi üzerindeki etkisi ve okulöncesi kurumlarda çalışan öğretmenlerin Orff tekniğinde mesleki yeterlilik durumları nitel ve nicel araştırma yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini ise okulöncesi dönemdeki çocukların gelişimsel dönemleri, müzikte aktif öğrenme yaklaşımları, Orff yöntemi makale, bildiri, dergi, kitap ve tez çalışmalarında araştırmalar ile birlikte Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerindeki 145 anasınıfı öğretmene uygulanan anket verilerinden oluşmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Çocukların gelişimsel dönemleri, müzikte aktif öğrenme yaklaşımları, müziğin anasınıfı çağındaki çocuklar üzerindeki etkisi ve Orff çalgılarının çocukların ritim becerilerini geliştirme üzerindeki etkisini ortaya koyan çalışmalar incelenmiştir. Teorik ve sayısal verilerden elde edilen bilgiler objektif ve subjektif olarak değerlendirilmek üzere toplanmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmaktadır. Anket formu 25 sorudan oluşmaktadır. Formda 1, 2, 3, 4 ve 9. sorular öğretmenin müzik eğitimini kapsamaktadır. 5, 6, 7, 8, 16 ve 18. sorular sınıflardaki müzik olanakları içermektedir. 10, 11, 12, 13, 19 ve 20. sorular öğretmenin yeterliliği hakkında bilgi vermektedir. 14 ve 15 sorular katılımcıların Orff tekniği hakkındaki bilgileri kapsamaktadır. 21, 22 ve 24 sorular öğretmenlerin Orff yöntemini etkili kullanmalarını içermektedir. 23 ve 25 sorular ise katılımcıların ritim çalgılarının öğrenmeye etkisi ve kullandıkları ritim çalgılarıyla ilgili ifadelerden oluşmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma nitel ve nicel özellikler taşıyıp anket verilerine dayanmaktadır. Kaynaklar analiz edilirken aşağıdaki ölçütler dikkate alınmıştır.

- Gelişim kuramları nelerdir,
- Gelişim kuramların çocuklar üzerinde etkileri nasıldır,
- Anasınıfı çağındaki müzik eğitiminin çocuk üzerinde etkisi nasıldır,
- Müzikteki aktif öğrenme yaklaşımları nelerdir,
- Orff eğitiminin önemi nedir,
- Orff eğitimi nasıl verilmelidir,
- Orff eğitiminde kullanılan Orff çalgılarının ritim becerileri üzerindeki etkisi,
- Orff eğitimi veren okulöncesi öğretmenlerin yeterlilik durumları ve ders içinde uyguladıkları etkinlikler nasıldır,
 - Okulöncesi kurumlardaki sınıfın yeterlilik durumu nasıldır,
 - Orff eğitiminin anasınıfı çağındaki çocukların ritim becerileri üzerinde etkisi nasıldır.

Ankette elde edilen veriler, SPSS 20,0 Paket Programı kullanılarak analiz edilmektedir. Maddelerin güvenilirliğini hesaplamak için iç tutarlılık katsayısı olan “Cronbach Alpha” hesaplanmaktadır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği bulmak için Kolmogorov-Smirnov Testi değerleri incelenmektedir. Yapılan inceleme sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği belirlendiğinden istatistiki analizlerde nonparametrik testler kullanılmaktadır.

3.4.1. Güvenirlik analizi

Tablo 1.

Güvenirlik Analizi

Cronbach's Alpha	N of Items
0,883	24

Tablo 1’de araştırmada uygulanan ölçeklerin güvenirlik düzeyini belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach Alpha değeri $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenir değildir. Değeri $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenirlikte, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir. $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Ölçeğin güvenirlik analizinde Cronbach Alpha değeri 0,905 olduğu bulunmuştur. Bu leklerin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorum

4.1. Demografik Özellikler

Tablo 2.

Demografik Özellikleri Dağılımı

		Sayı	Yüzde
Bölümü	Okulöncesi öğretmenliği	123	84,8
	Çocuk gelişimi ve eğitimi	11	7,6
	Anaokulu öğretmenliği	11	7,6
	Toplam	145	100
Yaş	20-30 yaş	49	33,8
	31-40 yaş	80	55,2
	41-50 yaş	16	11,0
	Toplam	145	100,0
Mesleki deneyim	1-5 yıl	33	22,8
	6-10 yıl	69	47,6
	11-15 yıl	25	17,2
	16-20 yıl	13	9,0
	21 yıl ve üzeri	5	3,4
	Toplam	145	100,0

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlerin bölümlere göre dağılım tablosu incelendiğinde çoğunluğun okulöncesi öğretmenliği 123 (%84,8), anaokulu öğretmenliği 11 (%7,6), çocuk gelişimi ve eğitimi 11 (%7,6) şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların yarısı 31-40 yaş arasında 80 kişi (%55,2), 20-30 yaş arasında olanlar 49 kişi (%33,8) ve 41-50 yaş arasında olanlar ise 16 kişi (%11,0) şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyimlerine göre dağılımı incelendiğinde katılımcıların yarısına yakınının mesleki deneyimi 6-10 yıl arasında

69 (%47,6) olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 1-5 yıl arasında 33 kişi (%22,8), 11-15 yıl arasında 25 kişi (%17,2), 16-20 yıl arasında 13 kişi (%9,0) ve 20 yıl üzeri olanlar ise 5 kişi (%3,4) şeklinde olduğu görülmektedir.

4.2. Anket İfadelerinin Frekans Dağılımı

Araştırma anketinde sorulan ifadelerin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3.

Katılımcıların İfadelerin Dağılımı

İfadeler		Tamamen	Kısmen	Az	Hiç
Lisans döneminde aldığım müzik eğitimini yeterli buluyorum.	F	27	66	38	14
	%	18,6	45,5	26,2	9,7
Çocukların eğitiminde müziğin kullanımına ilişkin bilgileri yeteri kadar aldığuma inanıyorum.	F	39	73	27	6
	%	26,9	50,3	18,6	4,1
Çocuklara yönelik müzik eğitimiyle ilgili seminer ve kurslara katılırım.	F	46	37	41	21
	%	31,7	25,5	28,3	14,5
Lisans döneminde ritim çalgılarıyla ilgili eğitim aldım.	F	26	44	38	37
	%	17,9	30,3	26,2	25,5
Sınıfınızdaki müzik eğitimini yeterli buluyorum.	F	33	57	48	7
	%	22,8	39,3	33,1	4,8
Sınıftaki çocukların müzik eğitimi alabilmeleri açısından kullanabileceği müzik aletleri yeterlidir.	F	27	53	47	18
	%	18,6	36,6	32,4	12,4
Yaptığım etkinliklerde ailelerin desteğini alıyorum.	F	39	56	37	13
	%	26,9	38,6	25,5	9,0
Çalgımı çocuk şarkılarını seslendirebilecek düzeyde çalabiliyorum.	F	30	41	39	35
	%	20,7	28,3	26,9	24,1
Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesinde kendimi yeterli hissediyorum.	F	36	66	35	8
	%	24,8	45,5	24,1	5,5
Çocuklara temel becerileri kazandırabilmek için farklı yöntem ve teknikleri kullanabiliyorum.	F	93	41	9	2
	%	64,1	28,3	6,2	1,4
Etkinliklerimde müzik eğitiminde kullanılan (Kodaly, Suzuki, Orff) yöntemlerini kullanıyorum.	F	25	55	46	19
	%	17,2	37,9	31,7	13,1
Orff yöntemiyle ilgili yeterli bilgiye sahibim.	F	24	49	49	23

	%	16,6	33,8	33,8	15,9
Dersimde Orff yöntemini kullanırım.	F	29	38	54	24
	%	20,0	26,2	37,2	16,6
Sınıfınızda bulunan Orff çalgıları vereceğiniz eğitim için yeterli olduğunu düşünüyorum.	F	27	42	45	31
	%	18,6	29,0	31,0	21,4
Çocuklarda işitme duygusunu geliştirmek için yeterli bilginim vardır.	F	44	71	26	4
	%	30,3	49,0	17,9	2,8
Çocukların yaş ve gelişimsel dönemlerine uygun olarak şarkı seçilmesinde bilgi sahibiyim.	F	90	46	9	0
	%	62,1	31,7	6,2	0,0
Dersimde ritim etkinliklerine yer veririm.	F	85	50	8	2
	%	58,6	34,5	5,5	1,4
Dersimde şarkıları öğretirken çocukların ses aralıklarını dikkate alırım.	F	63	63	17	2
	%	43,4	43,4	11,7	1,4
Çocuklara Orff yönetimi uyguladığımda eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünürüm.	F	76	39	24	6
	%	52,4	26,9	16,6	4,1
Dersimde öğrettiğim şarkılara her hangi bir enstrümanla eşlik ederim.	F	32	41	50	22
	%	22,1	28,3	34,5	15,2

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmaya katılanların “Lisans döneminde aldığım müzik eğitimini yeterli buluyorum” ifadesine %45,5’i kısmen, %26,2’si az, %18,6’si tamamen ve %9,7’si hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocukların eğitiminde müziğin kullanımına ilişkin bilgileri yeteri kadar aldığımı inanıyorum.” ifadesine %50,3’ü kısmen, %26,9’u tamamen, %18,6’si az ve %4,1’si hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocuklara yönelik müzik eğitimiyle ilgili seminer ve kurslara katılırım.” ifadesine %31,7’si tamamen, %28,3’ü az, %25,5’i kısmen ve %14,4’i hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Lisans döneminde ritim çalgılarıyla ilgili eğitim aldım.” ifadesine %30,3’ü kısmen, %26,2’i az, %25,5’i hiç ve %17,9’u tamamen şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Sınıfınızdaki müzik eğitimini yeterli buluyorum.” ifadesine %39,3’ü kısmen, %33,1’i az, %22,8’i tamamen ve %4,8’i hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Sınıftaki çocukların müzik eğitimi alabilmeleri açısından kullanabileceği müzik aletleri yeterlidir.” ifadesine %36,6’sı kısmen, %32,4’ü az, %18,6’sı tamamen ve %12,4’ü tamamen şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Yaptığım etkinliklerde ailelerin desteğini alıyorum.” ifadesine %38,6’sı kısmen, %26,9’u tamamen, %25,5’i az ve %9,0’u hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çalgımı çocuk şarkılarını seslendirebilecek düzeyde çalabiliyorum.” ifadesine %28,3’ü kısmen, %26,9’u az, %24,1’i hiç ve %20,7’si tamamen şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesinde kendimi yeterli hissediyorum.” ifadesine %45,5’i kısmen, %24,8’i tamamen, %24,1’i az ve %5,5’i hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocuklara temel becerileri kazandırabilmek için farklı yöntem ve teknikleri kullanabiliyorum.” ifadesine %64,1’i tamamen, %28,3’ü kısmen, %6,2’si az ve %1,4’ü hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Etkinliklerimde müzik eğitiminde kullanılan (Kodaly, Suzuki, Orff) yöntemlerini kullanıyorum.” ifadesine %37,9’u kısmen, %31,7’si az, %17,2’si tamamen ve %13,1’i hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Orff yöntemiyle ilgili yeterli bilgiye sahibim.” ifadesine %33,8’i kısmen, %33,8’i az, %16,6’sı tamamen ve %15,9’u hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Dersimde Orff yöntemini kullanırım.” ifadesine %37,2’si az, %26,2’si kısmen, %20,0’si tamamen ve %16,6’sı az şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Sınıfınızda bulunan Orff çalgıları vereceğiniz eğitim için yeterli olduğunu düşünüyorum.” ifadesine %31,0’i az, %29,0’u kısmen, %21,4’ü hiç ve %18,6’sı tamamen şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocuklarda işitme duygusunu geliştirmek için yeterli bilgim vardır.” ifadesine %49,0’u kısmen, %30,3’ü tamamen, %17,9’u az ve

%2,8'i az şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocukların yaş ve gelişimsel dönemlerine uygun olarak şarkı seçilmesinde bilgi sahibiyim.” ifadesine %62,1'i tamamen, %31,7'si kısmen ve %6,2'si az şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Dersimde ritim etkinliklerine yer veririm.” ifadesine %58,6'sı tamamen, %34,5'i kısmen, %5,5'i az ve %1,4'ü hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Dersimde şarkıları öğretirken çocukların ses aralıklarını dikkate alırım.” ifadesine %43,4'ü tamamen, %43,4'ü kısmen, %11,7'si az ve %1,4'ü hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Çocuklara Orff yönetimi uyguladığımda eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünürüm.” ifadesine %52,4'ü tamamen, %26,9'u kısmen, %16,6'sı az ve %4,1'i hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların “Dersimde öğrettiğim şarkılara her hangi bir enstrümanla eşlik ederim.” ifadesine %34,5'i az, %28,3'ü kısmen, %22,1'i tamamen ve %15,2'si hiç şeklinde görüşleri tespit edilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan anasınıfı öğretmenleri Orff yöntemini uyguladıklarını fakat lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin Orff yöntemi ve sınıflarındaki fiziksel koşulların yeterli olmadığını ayrıca materyal ve araç gereç eksikliği yaşadıkları sonucuna varılmıştır.

4.3. Sınıfın Müzik Odası veya Köşesinin Olma Durumu

Tablo 4.

Sınıfınız Müzik Eğitimine İlişkin Fiziksel Koşulları (Ayrı Uygun Müzik Odası veya Köşesi) Sağlıyor Mu?

	Frekans	Yüzde
Sağlıyor	65	44,8
Sağlamıyor	80	55,2
Toplam	145	100,0

Tablo 4’de araştırmaya katılanların sınıflarında mzık eğitimi için ayrı bir mzık odasının veya köşesinin olup olmadığı incelendiğinde %55,2’sinin sınıflarında mzık odası veya köşesinin olmadığını ve %44,8’inin ise sınıflarında mzık odası veya köşesi olduğunu tespit edilmiştir.

Tablo 4’te belirtilen öğretmenlerin sınıflarındaki fiziksel koşulluluk durumunun (mzık sınıfı ya da mzık köşesi) olumlu ve olumsuz olması elde edilen veriler sonucundaki oranlar birbirine yakın çıkmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak öğretmenlerin belirtilen kriterlere uygun sınıfa sahip olmaması yaptıracağı etkinlikleri kısıtlayarak öğretmenin ve öğrencinin eğitimini kötü yönden etkileyip verimliliği etkileyecektir.

4.4. Anasınıfı Öğretmenlerinin Sınıflarında Orff Çalgılarının Bulunup Bulunmama Durumu

Tablo 5.

Sınıfınızda Orff Çalgıları Bulunup Bulunmama Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Var	77	53,1
Yok	68	46,9
Toplam	145	100,0

Tablo 5’de araştırmaya katılanların sınıflarında Orff algılarının bulunup bulunmadığı incelendiğinde anasınıfı öğretmenlerinin %53,1’inin sınıflarında Orff algı aletlerinin olduğunu ve %46,9’unun ise sınıflarında Orff algı aletlerinin olmadığını tespit edilmiştir.

Tablo 5’de belirtilen sonuçlardan yola çıkılarak anasınıfı öğretmenlerinin sınıflarında Orff algılarının bulunmama durumu yüksek olduğu görülmektedir. Bu olumsuz durum da Orff yöntemini etkileyecek olup çocuklardaki ritim çalışmalarıyla birlikte Orff yöntemindeki ilke ve kurallar yeteri kadar uygulanamayacaktır.

4.5. Öğretmenin Lisans Döneminde veya Seminerlerdeki Ritim Çalgıları Eğitimi

Tablo 6.

Lisans Döneminde veya Seminerlerde Hangi Ritim Çalgılarının Eğitimi

	Frekans	Yüzde
Evet	118	81,4
Hayır	27	18,6
Toplam	145	100,0

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans döneminde veya seminerlerde her hangi ritim çalgısı eğitimi alıp almadığı incelendiğinde, %81,4’ü lisans döneminde veya seminerlerde ritim çalgısı eğitimi aldıklarını belirtmiştir. %18,6’si ise her hangi bir eğitim almadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 6’daki veri sonuçlarına göre anasınıfı öğretmenleri lisans döneminde gördükleri müzik eğitimini yeterli bulmamaktadır. Uygulanan anketin birinci sorusunda bu durum ifade edilmekte olup Tablo 3’de belirtilen verilerde de görülmektedir. Öğretmenlerin çalgı kullanmaması, öğrencilerin etkinliklerde sıkılmasına, basit ritim kalıplarıyla birlikte çalgılarla şarkılara eşlik etmemelerine ve Orff yönteminin çocuklar üzerinde uygulanmamasına yol açmaktadır.

4.6. Öğretmenlerin Lisans Döneminde veya Seminerlerde Eğitim Aldıkları Ritim Çalgıları

Tablo 7.

Lisans Döneminde veya Seminerlerde Eğitimini Gördükleri Ritim Çalgılarının Dağılımı

Enstrüman	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Flüt	83	57,2	62	42,8
Davul	44	30,3	101	69,7
Tef	23	15,9	122	84,1
Darbuka	6	4,1	139	95,9
Çelik üçgen	9	6,2	136	93,8
Ksilofon	5	3,4	140	96,6

Kastanyet	2	1,4	143	98,6
Marakas	19	13,1	126	86,9
Piyano	4	2,8	141	97,2
Zil	32	22,1	113	77,9
Bağlama	1	0,7	144	99,3
Gitar	5	3,4	140	96,6
Melodika	6	4,1	139	95,9
Mandolin	7	4,8	138	95,2

Tablo 7’de araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans döneminde veya seminerlerde eğitim aldıkları ritim çalgıları dağılım incelendiğinde en çok eğitimin flüt %57,2’si aldığını görülmektedir. Bunu sırasıyla %30,3’ü davul, %22,1’i zil, % 15,9’u tef, %13,1’i marakas, %6,2’si çelik üçgen,%4,8’i mandolin, %4,1’i darbuka ve melodika, %3,4’ü ksilofon ve gitar, %2,8’i piyano,%1,4’ü kastanyet ve %0,7’i bağlama eğitimi aldıkları görülmektedir.

Verilere bakıldığında öğretmenlerin lisans döneminde aldıkları çalgı eğitiminde en yüksek oran flüt, en düşük oran ise bağlama adlı enstrümanlar olduğu sonucuna varılmıştır. Bu enstrümanlar okulöncesi eğitiminde aktif olarak kullanılmamaktadır. Kullanılması gereken çalgılar Orff çalgıları olmalıdır. Okulöncesi öğretmenlerin lisans döneminde Orff çalgıları ile ilgili eğitim almaları gerekmektedir.

4.7. Öğretmenlerin Kullandıkları Orff çalgıları

Tablo 8.

Kullandıkları Orff Çalgılarının Dağılımı

Enstrüman	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Ritim çubuğu	43	29,7	102	70,3
Ksilofon	21	14,5	124	85,5
Metalofon	1	0,7	144	99,3
Zil	109	75,2	36	24,8
Davul	108	75,9	35	24,1
Tef	52	35,9	93	64,1
Kastanyet	2	1,4	143	98,6
Marakas	78	53,8	67	46,2
Çelik üçgen	16	11,0	129	89,0

Tablo 8’de araştırmaya katılan öğretmenlerin kullandıkları Orff çalgıları dağılım incelendiğinde en çok kullanılan Orff çalgısı %75,2’si zil olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla %75,9’u davul, %53,8’i marakas, % 35,9’u tef, %29,7’i ritim çubuğu, %14,5’i ksilofon, %11,0’i çelik üçgen şeklindedir. En az kullanılan Orff çalgıları ise %1,4’ü kastanyet ve %0,7’i metalofon şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler derslerinde en çok davul, zil, marakas ve tef adlı enstrümanları kullanmaktadır. Bu çalgıların maliyeti diğer çalgılara göre ucuz olduğu için tercih edilmektedir. Belirtilen bu çalgılar çocukların eğlenmesini sağladığı için dikkatlerini çektiği için kullanılmaktadır.

4.8. Orff Çalgılarından Hangileri Müzik Eğitimi Daha Anlaşılır ve Eğlenceli Hale Getirir?

Tablo 9.

Orff Çalgılarından Müzik Eğitimi Daha Anlaşılır ve Eğlenceli Hale Getirir?

Enstrüman	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Çelik üçgen	76	52,4	69	47,6
Ritim çubukları	107	73,8	38	26,2

Zil	91	62,8	54	37,2
Timpani	46	31,7	99	68,3
Gong	49	33,8	96	66,2
Ksilofon	71	49,0	74	51,0
Metalofon	49	33,8	96	66,2
Bango	46	31,7	99	68,3
Marakas	114	78,6	31	21,4
Kastanyet	50	34,5	95	65,5
Tef	112	77,2	33	22,8
Glockenspieller	43	29,7	102	70,3
Davul	110	75,9	35	24,1

Tablo 9’da araştırmaya katılan katılımcıların öğrencilerin müzik eğitimini daha anlaşılır ve eğlenceli hale getirmek için hangi Orff çalgılarını etkili olduğunu Tablo 8’de tespit edilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde katılımcılar en çok marakas adlı enstrümanı %78,6 tercih etmektedir. Bunu sırasıyla tef %77,2, davul %75,9, ritim çubuğu %73,8, zil %62,8, çelik üçgen %52,4, ksilofon %49,0, kastanyet %34,5, gong ve metalofon %33,8, timpani ve bango %31,7 ve en az ise glockenspieller %29,7 şeklinde olduğu görülmektedir.

4.9. Ritim çalgıları eğitimi görenlere ilişkin bulgular

Tablo 10.

Ritim Çalgıları Eğitimi Görenler ve Görmeyenlere İlişkin Mann-Whitney U Testi

	Eğitim görenler	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Yeterlilik	Hayır	53,13	1434,50	1056,500	,006**
	Evet	77,55	9150,50		
Orff Teknik	Hayır	49,43	1334,50	956,500	,001**
	Evet	78,39	9250,50		
Yöntem Kullanma	Hayır	58,24	1572,50	1194,500	,040*
	Evet	76,38	9012,50		
Öğrenme	Hayır	56,59	1528,00	1150,000	,014*
	Evet	76,75	9057,00		

**p<0,01, *p<0,05

Tablo 10’da anasınıfı öğretmenlerinin ritim çalgıları eğitimi alanlar ile almayanların yeterlilik, Orff tekniği bilgisi, yöntemi kullanma ve çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını Mann-Whitney U Testi uygulanmaktadır.

Tablo 10 incelendiğinde ritim çalgıları eğitimi alanların yeterlilik düzeyleri ile almayanların yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. ($U=1056,500$, $p<0,01$) Sıra ortalamaları dikkate alındığında ise yeterlilik düzeylerinin ritim çalgıları eğitimi görenlerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları ritim çalgıları eğitimi görmeyenlerin sıra ortalaması ve sıra toplamından daha yüksek olduğu söylenmektedir. Bu durum ritim çalgıları eğitim görenlerin yeterlilik düzeylerinin ritim çalgıları eğitimi almayanların yeterlilik düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların ritim çalgıları eğitimi alanların Orff tekniği hakkında bilgisi ile almayanların Orff tekniği hakkında bilgisi arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. ($U=956,500$, $p<0,01$) Sıra ortalamaları dikkate alındığında ise Orff tekniği hakkında bilgilerinin ritim çalgıları eğitimi görenlerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları ritim çalgıları eğitimi görmeyenlerin sıra ortalaması ve sıra toplamından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ritim çalgıları eğitim görenlerin Orff tekniği hakkında bilgilerinin ritim çalgıları eğitimi almayanların Orff tekniği hakkında bilgilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılanların ritim çalgıları eğitimi alanların yöntem kullanmaları ile almayanların yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. ($U=1194,500$, $p<0,05$) Sıra ortalamaları dikkate alındığında ise yöntem kullanmaların ritim çalgıları eğitimi görenlerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları ritim çalgıları eğitimi görmeyenlerin sıra ortalaması ve sıra toplamından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ritim çalgıları eğitim görenlerin yöntem kullanmaların ritim çalgıları eğitimi almayanların yöntem kullanmalarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların ritim çalgıları eğitimi alanların çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünenler ile almayanların

çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünenler arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. ($U=1150,500$, $p<0,05$) Sıra ortalamaları dikkate alındığında ise çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünenler ritim çalgıları eğitimi görenlerin sıra ortalamaları ve sıra toplamları ritim çalgıları eğitimi görmeyenlerin sıra ortalaması ve sıra toplamından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum ritim çalgıları eğitim görenlerin çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünenlerin ritim çalgıları eğitimi almayanların yöntem kullanmalarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 10'da incelenen verilere göre öğretmenlerin ritim çalgıları eğitimi hakkında yöntem, yeterlilik, öğrenme ve Orff tekniğinin verilere göre olumlu ya da olumsuz olma durumu hakkında farklılık görülmektedir. Öğretmenlerin lisans dönemiyle birlikte katıldığı hizmet içi seminerlerde ritim ve ritim çalgıları ile ilgili eğitim alması gerekmektedir. Bunun nedeni Orff eğitiminin ana ögesi ritim ve ritim çalgılarıdır. Eğer anasınıfı öğretmeni bu müzik eğitimini tam anlamıyla almamışsa öğrencilerine Orff eğitimini aktaramaz ve öğrenme gerçekleşemez.

4.10. Bölümlerine İlişkin Bulgular

Tablo 11.

Bölümleri Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi

	Bölüm	Sıra ortalaması	Chi-Square	P
Yeterlilik	Okulöncesi öğretmenliği	72,35	2,525	,283
	Çocuk gelişimi ve eğitimi	90,23		
	Anaokulu öğretmenliği	63,05		
Orff Teknik	Okulöncesi öğretmenliği	73,91	3,016	,221
	Çocuk gelişimi ve eğitimi	82,14		
	Anaokulu Öğretmenliği	53,68		
Yöntem Kullanma	Okulöncesi öğretmenliği	72,70	1,577	,454
	Çocuk gelişimi ve eğitimi	85,64		
	Anaokulu öğretmenliği	63,77		
Öğrenme	Okulöncesi öğretmenliği	73,25	,077	,962
	Çocuk gelişimi ve eğitimi	73,27		
	Anaokulu öğretmenliği	69,91		

Tablo 11’de araştırmaya katılanların bölümler arasında yeterlilik, Orff tekniği bilgisi, yöntemi kullanma ve çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünönerler arasına anlamlı bir farkın olup olmadığını Kruskal Wallis Testi uygulanmaktadır.

Tablo 11 incelendiğinde, araştırmaya katılanların bölümlerinin yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =2,525, $p>0,05$) Katılanların bölümlerinin Orff teknik bilgisi arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =3,016, $p>0,05$) Araştırmaya katılanların bölümlerinin yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =1,577, $p>0,05$) Araştırmaya katılanların bölümlerinin çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünönerler arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =0,077, $p>0,05$).

4.11. Yaşlarına İlişkin Bulgular

Tablo 12.

Yaş Grupları Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Sıra ortalaması	Chi-Square	P
Yeterlilik	20-30 arası	76,96	1,104	,576
	31-40 arası	72,24		
	41-50	64,66		
Orff Teknik	20-30 arası	76,02	,679	,712
	31-40 arası	72,46		
	41-50	66,47		
Yöntem Kullanma	20-30 arası	66,94	2,120	,347
	31-40 arası	74,71		
	41-50	83,00		
Öğrenme	20-30 arası	72,60	,366	,833
	31-40 arası	74,25		
	41-50	67,97		

Tablo 12’de araştırmaya katılanların yaş grupları arasında yeterlilik, Orff tekniği bilgisi, yöntemi kullanma ve çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini

ve öğrendiklerini düşünenler arasına anlamlı bir farkın olup olmadığını Kruskal Wallis Testi uygulanmaktadır.

Tablo 12 incelendiğinde, araştırmaya katılanların yaşlarının yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görülmemektedir. (Chi-Square =1,104, $p>0,05$) Katılanların yaşlarının Orff teknik bilgisi arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görülmemektedir. (Chi-Square =0,679, $p>0,05$) Araştırmaya katılanların yaşlarının yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görülmemektedir. (Chi-Square =2,120, $p>0,05$) Araştırmaya katılanların yaş gruplarının çocuklara Orff yönetimi uyguladığında öğrendiklerini ve öğrendiklerini düşünenler arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma tespit edilmiştir (Chi-Square =0,366, $p>0,05$).

4.12. Meslekteki Yıllarına İlişkin Bulgular

Tablo 13.

Mesleki Deneyimleri Arasındaki İlişkin Kruskal Wallis Testi

	Kıdem	Sıra ortalaması	Chi-Square	P
Yeterlilik	1-5 yıl	79,06	7,687	,104
	6-10yıl	65,47		
	11-15	70,90		
	16-20	96,92		
	20üzeri	85,20		
Orff Teknik	1-5 yıl	77,14	3,305	,508
	6-10yıl	68,16		
	11-15	71,28		
	16-20	84,58		
	20üzeri	91,00		
Yöntem Kullanma	1-5 yıl	72,33	10,284	,036*
	6-10yıl	64,49		
	11-15	79,36		
	16-20	100,69		
	20üzeri	91,10		
Öğrenme	1-5 yıl	74,06	,740	,946
	6-10yıl	71,51		
	11-15	70,98		
	16-20	80,12		
	20üzeri	78,20		

* $P<0,05$

Tablo 13’de araştırmaya katılan öğretmenlerin meslekteki yılları arasında yeterlilik, Orff tekniği bilgisi, yöntemi kullanma ve çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünöenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını Kruskal Wallis Testi uygulanmaktadır.

Tablo 13 incelendiğinde, araştırmaya katılanların meslekler deneyim yıllarına göre yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =7,687, $p>0,05$) Katılanların meslekler deneyim yıllarına göre Orff teknik bilgisi arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir. (Chi-Square =3,305, $p>0,05$) Araştırmaya katılanların meslekler deneyim yıllarına göre çocuklara Orff yönetimi uyguladığında eğlendiklerini ve öğrendiklerini düşünöenler arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmemektedir (Chi-Square =0,740, $p>0,05$).

Tablo 14.

Kıdem Yılına Göre Yöntem Kullanma Arasındaki Fark Mann-Whitney U Testi

Kıdem	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
16-20 yıl	20,88	689,00	128,000	0,032*
1-5 yıl	30,15	392,00		
16-20 yıl	57,40	753,50	234,500	0,006**
6-10 yıl	38,40	2649,50		

* $p<0,05$, ** $p<0,01$

Tablo 13’de araştırmaya katılanların meslekler deneyim yıllarına göre yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma görölmektedir. (Chi-Square =10,284, $p<0,05$) Bu farkın hangi kıdem yılları arasında olduğunu bulmak için Mann-Whitney U Testi uygulanmaktadır.

Tablo 14’de araştırmaya katılanların mesleki kıdemleri 16-20 yıl arası olanların yöntem kullanması ile 1-5 yıl arası olanların yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görölmektedir. (U=128,000, $p<0,05$) Kıdem yılı 16-20 yıl olanlar kıdem yılı 1-5 yıl olanlara göre daha az yöntem teknikleri kullandıkları görölmektedir. 16-20 yıl arası olanların yöntem kullanması ile 6-10 yıl arası olanların yöntem kullanmaları arasında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görölmektedir. (U=234,500, $p<0,01$) Kıdem yılı 16-20 yıl olanlar kıdem yılı 6-10 yıl olanlara göre daha az yöntem teknikleri kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde 1-5 yıl ile 16-20 yıl arasında çalışan öğretmenler ile birlikte 16-20 ile 6-10 yıl arasında çalışan öğretmenlerin yöntem kullanma oranları arasında farklılık görülmektedir. Bu farklılıkların kaynağı öğretmenin yeni mesleğe geçmiş olması, sınıfın fiziksel koşulları, sınıftaki araç gereçlerde sorunlar yaşanması, öğretmenin meslekteki durgunluk ve yoğunluğuna göre değişiklik göstermektedir.

Araştırmada EK'de belirtilen anket Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde görev yapan anasınıfı öğretmenlerine uygulanmıştır. Anket çalışmaları Cengiz Topel Ortaokulu, Gazi İlkokulu, Fırat İlkokulu, 30 Ağustos İlkokulu, Kazım Karabekir Ortaokulu, Şehit Ahmet Kurak Anaokulu, Mustafa Aksoğan Anaokulu, Doğa Harikaları Anaokulu, Helen Deron Anaokulu, Mustafa Necati Anaokulu Elif Livan Anaokulu, Vakıfbank Ortaokulu, Kamu Görevlileri Anaokulu, 75. Yıl Cumhuriyet Anaokulu, 91.000 Sevgi Anaokulu, Liderler Anaokulu, Özel Çağdaş Anaokulu, Özel Korkmazlar Anaokulu, Melâhat Abla Anaokulu, Fatma Aliye İMKB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Beyaz Birlik Anaokulu, Şehit Murat Doğru Anaokulu ve Nene Hatun Anaokullarında görev öğretmenlere uygulanmıştır. Begüm Kartal İlkokulu ve Özel Akademi Anaokuluna anket uygulanmak istenmiştir fakat öğretmenlerin yoğunluk durumundan dolayı uygulanamamıştır. Anket soruları öğretmenlerin müzik ve Orff yönteminde bilgi birikimini, yeterlilik düzeyini, sınıfların eğitim ve öğretim koşullarını istatistik veriler ile analizi yapılmıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma çocukların gelişim dönemlerinde başlayarak incelenmiştir. Bu dönemlerde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin süreç içerisinde nasıl ilerlediği, büyüme, olgunlaşma, hazırbulunuşluk düzeyleri, kalıtım, sosyal çevre, aile faktörlerinin önemi vurgulanmıştır. Araştırmamdaki Orff eğitimin olumlu sonuçları Kalyoncu'nun 2006 yılında yazmış olduğu makalesinde bulgularla benzeşmektedir.

Araştırmanın sonucuna göre uzmanlar tarafından verilen eğitim çocukların müzik ile uğraşmaları hem eğlenmelerine hem de eğitilmeleri açısından yararlıdır. Çocuğun sosyalleşme, dinleme alışkanlığı, disiplin, dil gelişimi, özgüven, akciğer gelişimi, beyinin erken gelişimi, konsantrasyon gelişiminde çok önemli yer tutmaktadır. Araştırmamın literatür kısmı da dahil olmak üzere ifade ettiğim ve ayrıca Otacıoğlu'nun 2008 yılında yazmış olduğu makalesinin sonuçlarında da belirtildiği gibi müzik eğitimi çocuklarda dilsel zekâ, görsel zekâ, matematiksel zekâ, sosyal zekâ, müziksel zekâ, bedensel zekâ ve içsel zekâ alanlarında gelişmelerine katkıda bulunmaktadır.

Müziğin aktif öğrenme metotları ile çocukların psikomotor ince ve kaba kas becerileri, şarkı ve tekerleme söyleyerek dil gelişimleri, ezber yaparak beyin jimnastiği, başkalarını dinleme alışkanlığı ile birlikte çocuklarda akran grubu içerisinde kendini gerçekleştirme ayrıca müzik eğitimi sırasında ve kişilik özelliklerinde belli bir düzen ve disiplin içerisine girmesi yönünde ileri derecede katkı sağlamaktadır. Özcan 2007'deki yüksek lisans tezinde de aynı sonuçlara ulaşmıştır.

Orff yöntemi ve Orff çalgı eğitiminin amacı, çocukların gelişim düzeyine göre basit şarkılar öğrenmeleriyle birlikte basit ritim çalgılarıyla eşlik etmelerini sağlamaktır. Orff yönteminde kullanılan basit ritim çalgıları çocukların başta kulak gelişimini, fiziksel gelişim olgularını ve bilişsel düşünme becerilerini süreç içerisinde öğrenme düzeyleriyle birlikte gelişmesinde büyük önem arz etmektedir. Veri sonuçlarına göre okulöncesi öğretmenlerinin çoğunluğu lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi yeterli bulmamaktadır. Yeterli bulmamalarının sebebi ise müzik eğitiminin lisans döneminde sadece flüt eğitimi almış olmalarından

kaynaklanmaktadır. Öğretmenler bu düzeyde eksikliklerini gördüklerinden dolayı Orff eğitimini tam olarak gerçekleştiremeyeceklerdir. Okulöncesi öğretmenlerin müzik eğitiminde yetersiz ve konuya hâkim olamaması çocukların ilköğretim basamağına geçmesinde sorunlar teşkil edecektir.

Öneriler

- Çocukların gelişim dönemleri uzman kişilerce incelenmelidir.
- Çocukların okulöncesi dönemde zihinsel, duyuşsal, psikomotor becerileri dikkate alınmalı ve etkinlikler bu yönde düzenlenmelidir.
- Okulöncesi dönemde çocukların gelişim dönemlerine önem verilerek ilgi ve becerilerine göre planlar hazırlanmalı ve bu planlar güncellenmeye yönelik olmalıdır.
- Okulöncesi sınıf öğretmenleri ders içi etkinliklerde çocukların zorlanmayacağı müzik ve oyunlar seçmelidir.
- Okulöncesi sınıf öğretmenleri çocuklara karşı baskıdan kaçınmalı, etkinliklerde gönüllü olmalarını, sürekli aktif olmalarını ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamalıdır.
- Okulöncesi sınıf öğretmenleri etkinlik düzenlerken çocukların yaş, hazırbulunuşluk düzeyleri, olgunlaşma süreçlerine göre eğitim ve öğretimi gerçekleştirmelidir.
- Üniversite müzik eğitimi veren bölümlerde okulöncesi öğretmen adaylarını yetiştirmek için enstrüman dersi dışında nefes egzersizleri, müzik teorisi ve nota eğitimi gibi dersleri almaları gerekmektedir.
- Okulöncesi kurumlarda müzik ve çalgı eğitimi anasınıfı öğretmenlerin yerine üniversitelerde müzik öğretmenliği programlarından mezun olan kişilerin eğitim vermesi gerekmektedir.
- Üniversitelerde müzik bölümüne bağlı olarak “Okulöncesi Müzik” eğitim bölümü açılmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı veya okulların desteğıyle okulöncesi döneme ait bilimsel uygulama yapan kurumlarca kitaplar yazılmalı ve basılmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı anasınıfı öğretmenleri için uzman kişiler tarafından Orff yöntemi ile ilgili hizmet içi eğitim programları düzenlemeli ve

anasınıflarında Orff çalgılarının eksiksiz olması ve zorunlu hale getirilmesini sağlamalıdır.

- Okulöncesi kurumlarda öğrenci sayısına göre etkinlik süreleri düzenlenmelidir.

- Anket verilerinden çıkan sonuçlara göre okulöncesi sınıf öğretmenlerinin birçoğu lisans döneminde çalgı olarak sadece flüt dersi eğitimi görmüştür. Bu nedenle Üniversitelerde Orff çalgı derslerine de önem verilmelidir.

- Okulöncesi sınıf öğretmenleri çocukların ses tonlarını iyi bilmeli, müzik becerilerine ve çocukların yaratıcılıklarına uygun eğitim vermelidir.

- Okulöncesi sınıf öğretmenleri “Orff Yöntemi” ve “Elementer Müzik” hakkında yeterli bilgi düzeyine, hedef ve davranışlara sahip olmalıdır.

- Okulöncesi eğitim veren kurumlardaki sınıflar temiz, güvenilir olmalı ve ders için gerekli materyaller sağlanmalıdır.

- Okulöncesi eğitim veren kurumlarda yeterli donanıma sahip müzik odası veya müzik köşesi bulunmalıdır.

- Okulöncesi kurumlarda eğitim başlamadan önce ailelere müzik ve Orff yöntemi ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır.

EKLER**EK 1. TEMBEL ÇOCUK****TEMBEL ÇOCUK**

Müzik: E. OKYAY

Oyun: G. ZORLU

Hay di kalk ar tık Et ra fi na bak ar tık

Gü neş doğ du sa bah ol du Et ra fi na bak ar tık

Kalk ar tık

EK 2. ARMUDU TAŞLAYALIM

ARMUDU TAŞLAYALIM

Anonim Türk Halk Ezgisi

Ar mu du taş la ya lım Al tın da kış la ya lım
 Ar mu dun al tı ku yu U yu sev di ğim u yu

Ak şam ol du vak tol du Eğ len ce ye baş la ya lım
 Ne ça buk sar hoş ol dun İç ti ğin ü züm su yu

Hey Yal lah yal lah ya Al lah

Hop pa la ya rim yaz gel di Çar şı ya ki raz gel di

Al dım beş ok ka ki raz O da ya re az gel di

EK 3. KUZU KUZU ME

KUZU KUZU ME

Anonim Türk Çocuk Ezgisi

Ku zu ku zu me Bin te pe me
Gö tü re yim se ni Ha cı de de me

EK 4. YAĞMUR YAĞIYOR

YAĞMUR YAĞIYOR

Anonim Türk Çocuk Ezgisi

Orta

Yağ mur ya ğı yor Sel ler a kı yor
A rap kı zı cam dan ba kı yor

EK 5. SAYIŞMA

SAYIŞMA

Orta

Anonim Türk Çocuk Sayışması

El ele e pe nek El den çı kan ke pe nek

Ke pe ne ğin ya rı sı Yu mur ta nın sa rı sı

Ha lep yo lu bit pa zar İ çin de may mun ge zer

May mun be ni kor kut tu Ku la ğım dan sar kıt tı

E be gü be çi le vur dum Çek şu

nu Koy nu na sok şu nu

EK 6. ÜŞÜDÜM

ÜŞÜDÜM

Anonim Türk Çocuk Tekerlemesi

Orta

Ü şü düm ü şü düm a benim ca nım ü şü düm

Kür kü nü giy kür kü nü giy a benim ca nım kür kü nü giy

Kür küm yok kür küm yok A be nim ca nım kür küm yok
Pa ram yok pa ram yok A be nim ca nım pa ram yok
Ne re den ne re den A be nim ca nım ne re den

Al sa na al sa na A be nim ca nım al sa na
Bul sa na bul sa na A be nim ca nım bul sa na
Sa ray dan sa ray dan A be nim ca nım sa ray dan

A sar lar ke ser ler en gü ze li ni se çer ler

EK 7. KAR TEYZE

KAR TEYZE

Fırat KIZILTUĞ

Beste: 02/12/1997

Giy miş be yaz göm le ği ni Kim se gör mez gel di ği ni
 Cü ce Şu bat ya man ge lir Fır tı na lı du man ge lir

O va lar da ba yır lar da Sav ru la rak gez di ği ni
 Kü çük kuş lar sa çak lar da Hem ür pe rir hem tit re şir

Kar tey ze Kar tey ze

E vin ner de söy le bi ze

EK 8. DOLU AMCA

DOLU AMCA

Fırat KIZILTUĞ

Beste: 01/11/1996

Do lu am ca bir den bi re bas tır dı

Kız gın kız gın yu var lan dı

Kız gın kız gın be yaz top la rı sa çıl dı

Yer le re yor gun ar gın

Yer le re yor gun ar gın

Bir den bit ti ses ke sil di bu lut ha la çek ti git ti

Gü neş o ca ğı nı yak tı te pe ler den ye re bak tı

Do lu am ca ı sı nın ca su ya dön dü gö le ak tı gö le ak tı

EK 9. TAVUS KUŞU

TAVUS KUŞU

Müzik: Frat KIZILTUĞ

Söz: Mustafa Ruhi ŞİRİN

Beste: 30/10/1996

Uç ma yı u nu tan ilk kuş gök ler de sak lı dır dü şü

Bir re sim çi zer kal bi me naz lı naz lı sü zü lü şü

En çi çek kuş Ta vus ku şu gök ten in miş süs ge li ni

En çi çek kuş Ta vus ku şu gök ten in miş süs ge li ni

EK 10. YAĞMUR ÇOCUK

YAĞMUR ÇOCUK

Müzik: Fırat KIZILTUĞ

İlk ba har da yağ mur ço cuk

Gök ten yağ dı bon cuk bon cuk

Dağ la ra taş la ra yol la ra in di

Bah çe yi or ma nı çam la rı ge zin di

Yağ mur ço cuk yağ mur ço cuk

Gök ten in di bon cuk bon cuk

EK 11. NİNİ

NİNİ

Abdullah BİRİCİK' ten Derleme

Duygulu

Nin ni mi nin ni mi nin na yı kı zım kü çük ka ra dır

Bak tu ğın da gü lü yor nen ni nen ni

EK 12. İZİN BELGESİ

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 73521772-605-E.2541045
Konu : Anket Uygulaması

03.03.2016

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : a)Valiliğimizin 02/03/2016 tarih ve 2427643 sayılı onayı.
b)12/02/2016 Tarih ve 78595772-300/857 Sayılı Yazımız.

Üniversitenizin Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Elif Alev SANDIKÇI'nın ilimize bağlı anasınıfı olan okullarda anket çalışması yapmasının uygun olduğu hakkındaki Valiliğimizin ilgi onayı iliyükte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali TATLI
İl Millî Eğitim Müdürü

EK: Onay (1 Adet)

Şehit İsmail Feridoğan Cad. MALATYA
Tel : -0422 3237505 - Fax: 0422 3239605
e-posta: tmmob@tmmob.gov.tr
Web : /malatya.meb.gov.tr

EK 13. ANKET FORMU

Yaşınız:

Meslekteki Kaçınıc Yılıınız:

Fakülte-Bölüm:

	BİLGİLER	Tamamen	Kısmen	Az	Hiç
1	Lisans dönemimde aldığım müzik eğitimini yeterli buluyorum.	()	()	()	()
2	Çocukların eğitiminde müziğin kullanımına ilişkin bilgileri yeteri kadar aldığımı inanıyorum.	()	()	()	()
3	Çocuklara yönelik müzik eğitimiyle ilgili seminer ve kurslara katılıyorum.	()	()	()	()
4	Lisans dönemimde ritim çalgılarıyla ilgili eğitim aldım.	()	()	()	()
5	Sınıfınız müzik eğitimine ilişkin fiziksel koşulları (ayrı uygun müzik odası veya köşesi) sağlıyor mu?	Evet		Hayır	
		()	()	()	()
6	Sınıfımdaki müzik eğitimini yeterli buluyorum.	()	()	()	()
7	Sınıfımdaki çocukların müzik eğitimi alabilmeleri açısından kullanabileceği müzik aletleri yeterlidir.	()	()	()	()
8	Yaptığım etkinliklerde ailelerin desteğini alıyorum.	()	()	()	()
9	Lisans döneminde veya seminerlerde hangi ritim çalgılarının eğitimini aldınız? Bu ritim çalgılarını isimlerini yan kutucukta belirtiniz.				
10	Çalgımı çocuk şarkılarını seslendirebilecek düzeyde çalabiliyorum.	()	()	()	()
11	Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesinde kendimi yeterli hissediyorum.	()	()	()	()
12	Çocuklara temel becerileri kazandırabilmek için farklı yöntem ve teknikleri kullanabiliyorum (Drama, yaparak yaşayarak öğrenme, deneme yanılma vb.).	()	()	()	()
13	Etkinliklerimde müzik eğitiminde kullanılan (Kodaly, Suzuki, Orff, vs.) yöntemlerini kullanırım.	()	()	()	()

14	Orff yöntemiyle ilgili yeterli bilgiye sahibim.	()	()	()	()
15	Dersimde Orff yöntemini kullanırım.	()	()	()	()
16	Sınıfınızda Orff çalgıları var mıdır?	Evet		Hayır	
		()	()	()	()
17	Kullandığınız Orff çalgılarının isimlerini belirtiniz.				
18	Sınıfınızda bulunan Orff çalgıları vereceğiniz eğitim için yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()
19	Çocuklarda işitme duyusunu geliştirmek için yeterli bilgim vardır.	()	()	()	()
20	Çocukların yaş ve gelişimsel dönemlerine uygun olarak şarkı seçilmesinde bilgi sahibiyim.	()	()	()	()
21	Dersimde ritim etkinliklerine yer veririm.	()	()	()	()
22	Dersimde şarkıları öğretirken çocukların ses aralıklarını dikkate alırım.	()	()	()	()
23	Çocuklara Orff yöntemi uyguladığımda eğlendiklerini ve öğrenebildiklerini düşünüyorum.	()	()	()	()
24	Dersimde öğrettiğim şarkılara herhangi bir enstrümanla eşlik ederim.	()	()	()	()
25	Sizce yazılan çalgılardan hangileri müzik eğitimini daha anlaşılır, eğlenceli hale getirir? (Çelik Üçgen, Ritim Çubukları, Zil, Timpani, Gong, Ksilofon, Metalofon, Bango, Marakas, Kastanyet, Tef, Glockenspieller, Davul)				

Kaynakça

- Aktüze, İ. (2003). *Müziği Anlamak Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Altan, M. Z. (2011). “Çoklu Zekâ Kuramı ve Değerler Eğitimi”. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57.
- Arslan, E. (2008). *Bağlanma Stilleri Açısından Ergenlerde Erikson'un Psikososyal Gelişim Dönemleri ve Ego Kimlik Süreçlerinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özcan, V. (2007). *Orff Öğretisinin ve Yaratıcı Dramanın Uygulandığı ve Uygulanmadığı Okullarda Öğrencilerin Müzik Dersine Olan Tutumlarının Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Başer, F. A. (2004). “Müziğin Okulöncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı”. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 1-10.
- Bilen, S., Özevin, B., Canakay, E. U. (2011). *Orff Destekli Etkinliklerle Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Bulut, D., Aktaş, A. (2014). “Okulöncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerini Uygulama Durumları (Niğde İli Örneği)”. *The Journal Of Academic Social Science Studies International Journal Of Social Science*, 25 (I), 21-34.
- Cümbüş, Auering, F. (2013). “Çocuklarla Ses Eğitimi”. Katja Ojala Koçak, Nazan Lasio (Ed.). *Türkiye’de Orff-Schulwerk Müzik, Oyun ve Dans Üzerine Makaleler*, (ss. 27-36). Ankara: Müzik Eğitim Yayınları.
- Çevik, B. D. (2007). “Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış”. *BAÜ FBE Dergisi*, 9(1), 95-100.
- Çimşir, Ö. (2013). “Eğitmen Eğitimi ve İletişim”. Katja Ojala Koçak, Nazan Lasio (Ed.). *Türkiye’de Orff- Schulwerk Müzik, Oyun ve Dans Üzerine Makaleler*, (ss. 37-44). Ankara: Müzik Eğitim Yayınları.

- Çuhadar, C. H. (2006). “Müziksel Zekâ”. [Bildiri]. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006*, (ss. 486-497), Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Dalkıran, E. (2011). “5-6 Yaş Grubu Anaokulu Öğrencilerinin Ritmik Bellek, Ritmik Algılama ve Uygulama Becerilerinin Ölçülmesi”. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (2), 279-289.
- Dinler, C. (2015). “Kars Yöresine Ait Manilerden Hareketle Manilerin Psikanatik Yaklaşımla Çözümlemesi Üzerine Bir Deneme”. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 3(6), 127-131.
- Doğan, T., Çetin, T. (2008). “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Zekâ Düzeylerinin Depresyon ve Bazı Değişkenlerle İlişkisinin İncelenmesi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-19.
- Eren, B. (2012). “Müzik Eğitiminde Kaynaştırma Uygulamaları ve Orff-Schulwerk”. *Trakya Üniversite Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Gedikli, E. (2007). *Okulöncesi Müzik Etkinlikleri Eğitimi*. Bursa: Ezgi Kitapevi
- Göncü, İ. O. (2010). “Okulöncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18 (2), 355-362.
- Gül, G., Bozkaya, İ. (2014). “Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programının Müzik Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi: Uludağ Üniversitesi Örneği”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 995-1008.
- Gürgen, E. T. (2006). “Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar”. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (12), 81-93.
- Gürses, İ. K., Kılavuz, M. A. (2011). “Erikson’un “Psiko-Sosyal Gelişim Dönemleri Teorisi Açısından Kuşaklararası Din Eğitimi ve İletişiminin Önemi”. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 20(2), 153-166.
- İnanç, B., Bilgin, M., Atıcı, M. (2007). *Gelişim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kalyoncu, N. (2006). “Türkiye’de Orff-Schulwerk Uygulamaları”. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 89-104.

- Kasap, B. T. (2005). "Suzuki Okulu Metodu". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 115-128.
- Kılıç, I. (2011). "Müzik Öğretim Yöntemlerinin Yaratıcı Dramayla Birlikte Kullanılması: Diyafram Nefesi ve Ses Çalışmaları Alt Öğrenme Alanında Bir Uygulama Örneği". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 29-53.
- Kılıç, I. (2011). *Okulöncesinde Müzik Eğitimi Etkinliklerle Uygulama Örnekleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kol, S. (2011). "Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi". *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21.
- Küçüköncü, H. Y. (2010). *Genel Müzik Kültürü Öğretimi*. Ankara: Efil Yayınları.
- Oktaylar, H. C. (2011). *Gelişim Psikolojisi*. Ankara: Yargı Yayınları.
- Ömeroğlu, E., Ersoy, Ö., Şahin, F. T., Kandır, A., Turla, A., (2006). *Müziğin Okulöncesi Eğitiminde Kullanılması*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Öngider, N. (2013). "Anne-Baba İle Okulöncesi Çocuk Arasındaki İlişki". *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar- Current Approadnes in Psyschiatry*, 5(4), 420-440.
- Özal, K. (2007). "Dalcroze Metodu". *BAÜ FBE Dergisi*, 9 (1), 95-100.
- Özcan, V. (2007). *Orff Öğretisinin ve Yaratıcı Dramanın Uygulandığı ve Uygulanmadığı Okullarda Öğrencilerin Müzik Dersine Olan Tutumlarının Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, O. Özdemir, P. G., Kadak, M. T. Nasıroğlu, S. (2012). "Kişilik Gelişimi". *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi*, 4(4), 566-589.
- Özeke, S. (2007). "Kodaly Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodaly Yöntemi Uygulamaları". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 111-119.

- Öziskender, G., Güdek, B. (2013). “Orff Yaklaşımı İle Yapılan Okulöncesi Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkileri”. *International Periodical For The Languages, Literature and History Of Turkish Or Turkic*, 8(3), 213-232.
- Özmen, D. (2013). *5-6 Yaş Grubu Çocukların Akran İlişkilerinin Sosyal Problem Çözme Becerisi Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pedük, Ş. B. (2007). *Altı Yaş Grubundaki Çocuklara Çoklu Zekâ Kuramına Dayalı Olarak Verilen Matematik Eğitiminin Matematik Yeteneğine Etkisinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Pratt, D. (2007). “Çocuklarda Müzikal Gelişim: Ses Aralığı, Melodi ve Ritim”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1-8.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sığırtmaç, A. (2002). “Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi”. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9), 30-39.
- Soysalan, Y. (2013). “Yaratıcı Müzikli Tiyatro”. Katja Ojala Koçak, Nazan Lasıo (Ed.). *Türkiye’de Orff-Schulwerk Müzik, Oyun ve Dans Üzerine Makaleler*, (ss. 69-80), Ankara: Müzik Eğitim Yayınları.
- Sözer, V. (2005). *Müzik Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Şen, Y. (2006). “Okulöncesi Dönemde, Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi”. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 337-343.
- Şenol, A. (2013). “İstanbul Anadolu Yakasındaki Anaokullarında Altı Yaş Grupları İle Orff-Schulwerk Uygulamaları”. Katja Ojala Koçak, Nazan Lasıo (Ed.). *Türkiye’de Orff-Schulwerk Müzik, Oyun ve Dans Üzerine Makaleler*, (ss. 89-95), Ankara: Müzik Eğitim Yayınları.
- Talu, N. (1999). “Çoklu Zekâ Kuramı ve Eğitime Yansımaları”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 64 -72.

- Tatar, A. F. (2009). *Okulöncesi Eğitiminde (5–6 Yaş) Hoşgörü Eğitimi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Toksoy, A. Ç., Beşiroğlu Ş. (2006). “Orff Yaklaşımı Çerçevesinde İlköğretim I. Kademesinde Müzik ve Hareket Eğitimine Başlangıç İçin Bir Model Önerisi”. *İTÜ Dergisi/B*, 3(2), 23-34.
- Tufan, S. (Nisan 2006). “Okulöncesi Müzik Öğretmeni Profili”. [Bildiri], *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, 26-28 Nisan 2006, (ss. 185-192), Denizli. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Tuzcuoğlu, N. (1995). “Psikanaliz Kuramı ve Özellikleri”. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 275-285.
- Usta, F. (2010). “*Siyasal Teori ve Psikanaliz: Zizek, Kovel ve Laing Üzerine Bir İnceleme*”. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uzunoğlu, M., Büyükkasap, E. (2011). “İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Zekâ Alanlarının Tespiti ve Bu Alanlar ile Fen ve Matematik Başarıları Arasındaki İlişki”. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 8(3), 124-137.
- Ünal, H. F. (2000). *Müzikli Oyun Demeti*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Zembat, R., Mertoğlu, E., Choi, J. (2010). “5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Ritim Eğitimi Programının Çocukta Ritim Duyusunun Gelişimine Etkisinin İncelenmesi”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 47-60.
- <http://www.cinaragacim.com/2010/12/cocuklara-spor-ve-muzik.html> (Erişim Tarihi: 21.10.2016).
- <http://mirandakirtasiye.com/index.php?route=product/category&path=61> (Erişim Tarihi: 11.10.2016).
- <https://www.muzikogretmenleriyiz.biz/muzik-dersi-icin-kullanabilecegimiz-materyaller-nelerdir/> (Erişim Tarihi: 06.10.2016).
- <http://www.webmuzikmarket.com/Nino-561-Ahsap-a-go-go-3-Sira-Zilli,PR-7447.html> (Erişim Tarihi: 19.10.2016).
- <http://www.orffaletleri.com/> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

http://www.orffmerkezi.org/orf_01Orffnedir.htm (Erişim Tarihi: 17.10.2016).

<http://www.alev.k12.tr/turkiyede-muzik-egitimi-ve-Orff-yaklasimi/> (Erişim Tarihi: 25.10.2016).

<http://www.valleypresbyterian.net/jna.html> (Erişim Tarihi: 19.10.2016).

<http://www.uzmanogretiyor.com/coklu-zekâ-kurami/> (Erişim Tarihi: 15.10.2016).

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Elif Alev SANDIKCI

Doğum Yeri ve Tarihi : Malatya 15.02.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Müzikoloji A.B.D.

Y. Lisans Öğrenimi : Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik ve Sahne Sanatları A.B.D.

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Stajlar : Fatih Lisesi Malatya/ Battalgazi

Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı

İletişim

E-Posta Adresi : elifalew_sandikci@hotmail.com